

Vlaams
Parlement

vergadering **47**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Plenaire Morgenvergadering

van 10 juli 2013

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	3
VERONTSCHULDIGINGEN	3
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	3
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Caroline Bastiaens en de heren Jan Roegiers, Jan Peumans, Sas van Rouveroy, Björn Rzoska, Peter Reekmans en Dirk de Kort betreffende bedenkingen inzake subsidiariteit in verband met het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor de toegang tot de markt voor havendiensten en de financiële transparantie van havens (COM (2013) 296) – 2147 (2012-2013) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	3
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en tot wijziging van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, wat de minimumlevering van water betreft en de bescherming van abonnees tegen afsluiting van de drinkwatertoevoer – 2046 (2012-2013) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	4
Artikelsgewijze bespreking	8
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid – 2072 (2012-2013) – Nrs. 1 tot en met 5	
Algemene bespreking	8
Artikelsgewijze bespreking	15
ONTWERP VAN DECREET betreffende het Onderwijs XXIII – 2066 (2012-2013) – Nrs. 1 tot en met 9	
Algemene bespreking	15
Artikelsgewijze bespreking	43
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Kris Van Dijck en Philippe De Coene houdende wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie – 1703 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 8	
Algemene bespreking	45
Artikelsgewijze bespreking	53
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	53

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 9.01 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Kurt De Loor, Marino Keulen, Johan Sauwens, Marleen Vanderpoorten, Marc Van de Vijver: ambtsverplichtingen;

Patricia De Waele, Michèle Hostekint, Katleen Martens, Griet Smaers: gezondheidsredenen.

■

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 60/35)

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Caroline Bastiaens en de heren Jan Roegiers, Jan Peumans, Sas van Rouveroij, Björn Rzoska, Peter Reekmans en Dirk de Kort betreffende bedenkingen inzake subsidiariteit in verband met het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor de toegang tot de markt voor havendiensten en de financiële transparantie van havens (COM (2013) 296)

– 2147 (2012-2013) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft mevrouw Caroline Bastiaens bij motie van orde het woord gevraagd.

Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Mevrouw Caroline Bastiaens: Voorzitter, wij zouden de spoedbehandeling willen vragen van het voorstel van resolutie betreffende het voorstel van de Europese Commissie voor de havendiensten.

De voorzitter: We zullen in de loop van de dag over dit voorstel tot spoedbehandeling beslissen.

Het incident is gesloten.

■

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en tot wijziging van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, wat de minimumlevering van water betreft en de bescherming van abonnees tegen afsluiting van de drinkwatertoevoer – 2046 (2012-2013) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en tot wijziging van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, wat de minimumlevering van water betreft en de bescherming van abonnees tegen afsluiting van de drinkwatertoevoer.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Taeldeman, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Voorzitter, minister, collega's, de commissie Leefmilieu besprak op 11 juni het ontwerp van decreet. In de commissie gaf minister Schauvliege toelichting bij het ontwerp van decreet. Voor de minister is de toegang tot drinkbaar water een basisvoorziening voor een menswaardig bestaan. De stijging van de aanvragen tot afsluiting van de drinkwatertoevoer bij de lokale adviescommissies (LAC's) en van de effectief uitgevoerde afsluitingen tonen aan dat het instrument van de afsluiting door de watermaatschappijen meer wordt benut. Het ontwerp van decreet zet, na de goedkeuring van het Algemeen Waterverkoopreglement en de campagne 'Goed geregeld, geld gespaard', een nieuwe stap in het meersporenbeleid voor drinkwater.

De hoeksteen van het ontwerp van decreet is de hervorming van de afsluitregeling. Het huidige LAC-decreet regelt het recht op een minimale en ononderbroken levering van water voor huishoudelijk gebruik, het wettelijke kader voor de opvolging van wanbetalingen en de redenen voor een afsluiting van de watertoevoer alsook de procedure voor een effectieve afsluiting. Inhoudelijk sluiten die aspecten meer aan bij het Drinkwaterdecreet. Daarom worden ze nu uit het LAC-decreet geschrapt en in het Drinkwaterdecreet overgenomen.

Het begrip 'klaarblijkelijke onwil' uit de huidige wetgeving zorgde voor verwarring en gaf aanleiding tot verschillende interpretaties. Dit ontwerp van decreet legt de gronden voor afsluiting van de watertoevoer voor huishoudelijke abonnees duidelijk vast. Er werd een limitatieve lijst opgemaakt met gronden waarop kan worden afgesloten.

Een afsluiting blijft volgens de minister een zeer ingrijpende maatregel. Ook als de klant op grond van het decreet wordt afgesloten van een nutsvoorziening, moet hij maximaal worden beschermd en moet de afsluiting op een sociaal aanvaardbare wijze verlopen.

Na de toelichting van de minister werd met de collega's Sanctorum, De Vroe, Van den Eynde, De Waele, Eerlingen en Martens overgegaan tot een korte bespreking. Het ontwerp van decreet werd aangenomen met twaalf stemmen bij twee onthoudingen.

Voorzitter, minister, collega's, ik zal nu het standpunt van de CD&V-fractie toelichten. Onze fractie is van oordeel dat de toegang tot water voor iedereen een basisrecht is. Daarom moeten we dat recht zo goed mogelijk garanderen. Het ontwerp van decreet draagt bij tot een sociaal aanvaardbare procedure voor drinkwaterafsluitingen. Alle drinkwatermaatschappijen zullen uniforme en duidelijke regels moeten toepassen bij afsluiting. Na het Algemeen Waterverkoopreglement is dit ontwerp van decreet een volgende, belangrijke stap in het meersporenbeleid van de minister voor een betere bescherming van de abonnees.

Op vrijdag 21 juni werd op de ministerraad van de Vlaamse Regering bijkomend en voor de eerste maal principieel een besluit goedgekeurd dat het statuut 'beschermd klant' invoert.

Dat statuut geeft toegang tot bijkomende rechten, waaronder een gratis waterscan, de mogelijkheid tot een maandelijkse betaling, de opmaak van een betalingsplan op maat en de kwijtschelding van kosten die gepaard gaan met het versturen van herinneringsbrieven en de kwijtschelding. Tegelijk wordt met het besluit eenduidigheid geschapen in de sociale kortingen van watermaatschappijen, die voorheen te versnipperd waren. De minister komt met dit besluit tegemoet aan de expliciete wensen van de verenigingen voor armoedebestrijding.

Collega's, in 2012 werden 23.185 dossiers overgemaakt aan de LAC's met de vraag om de betreffende klant te mogen afsluiten; 5.074 huishoudelijke klanten werden effectief afgesloten van hun drinkwatertoevoer. De cijfers onderstrepen de noodzaak van een hervorming van de afsluitregeling waarbij de motivatie voor afsluiting duidelijk en met standaardprocedures wordt vastgelegd. De hervorming, die zal zorgen voor een betere bescherming op het terrein, kan alvast op de steun van onze fractie rekenen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, minister, collega's, ik wil graag kort het standpunt van Open Vld toelichten. Water is een basisrecht, en dat wil zeggen dat klachten over afsluiting van de waterleidingen alle aandacht moeten krijgen. Het ontwerp dat voorligt, komt tegemoet aan een groot deel van de kritiek van de Vlaamse ombudsman. De ombudsman vraagt om een aanvullende sociale toets voor de effectieve aansluiting, en om minstens het OCMW op de hoogte te brengen van de geplande afsluiting en de openstaande schuld. Open Vld vindt dat de LAC's, die beslissen over de afsluiting van drinkwatertoevoer, moeten worden geëvalueerd. Waarom, hoor ik sommigen onder u al denken. Omdat uit de hoorzittingen is gebleken dat de LAC-werkingen heel verschillend optreden. Nochtans zou iedereen erbij gebaat zijn indien de werkingen transparant en uniform zouden verlopen.

Wij hopen daarom dat de minister van Welzijn, die ter zake bevoegd is, de nodige maatregelen zal nemen om deze werkingen zo snel als mogelijk te evalueren. De procedure en de termijnen voor afsluiting van drinkwatertoevoer zouden vervolgens op basis van onder meer die evaluatie geregeld kunnen worden in het uitvoeringsbesluit. Ik kijk al uit naar dat besluit, minister. Mijn fractie zal zich bij de stemming over dit ontwerp van decreet onthouden.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, collega's, het voorliggend ontwerp van decreet heeft als uitgangspunt de hervorming van de afsluitregeling van drinkwater. Uit verschillende klachten die de ombudsman heeft behandeld, blijkt dat sommige LAC's wel eens onterecht abonnees hebben afgesloten van drinkwatervoorziening. Een betere omschrijving van de gronden voor afsluiting moet die onterechte afsluitingen voorkomen.

Minister, ook ik ben vooral benieuwd naar de uitvoeringsbesluiten van dit ontwerp van decreet, omdat ze concreet een aantal waterbesparende maatregelen zullen voorstellen, zoals onder andere de waterscan. Dat is ook noodzakelijk want uit het drinkwater rapport blijkt dat het net die groep van abonnees met betalingsproblemen is die een groter drinkwaterverbruik heeft dan gemiddeld. Dit gegeven vraagt toch speciale aandacht. Het drinkwater in Vlaanderen is schaars en elke waterverbruiker moet er dan ook omzichtig en zuinig mee omspringen.

Het Vlaams Belang heeft in het verleden reeds een aantal voorstellen ingediend om drinkwater te besparen. Minister, wij hopen dat u onze voorstellen ook ernstig zult nemen en wij kijken alvast uit naar de positieve voorstellen die u in uw uitvoeringsbesluiten zult nemen om daadwerkelijk tot waterbesparing te komen.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, vooreerst mijn dank aan mevrouw Taeldeman voor het verslag. Het was een volledige weergave van de discussie die we in de commissie hebben gevoerd. We zullen die hier dan ook niet overdoen. Onze fractie steunt uiteraard dit ontwerp van decreet omdat het een veel betere garantie biedt op de toegang tot drinkbaar water, wat volgens ons een basisrecht is. Inderdaad, het begrip ‘klaarblijkelijke onwil’, dat tot uiteenlopende interpretaties leidde, wordt uit de wereld geholpen via de limitatieve lijst van gevallen waarin tot afsluiting kan worden overgegaan. Die afsluiting moet inderdaad uitzondering blijven.

Met dit ontwerp van decreet is er geen eindpunt bereikt. Minister, wij kijken ook uit naar de uitvoeringsbesluiten die er zullen komen op het aangepaste Drinkwaterdecreet. Enkele weken geleden hebt u al een eerste principiële goedkeuring van de Vlaamse Regering gekregen. Daarin is het voor ons van belang dat de bescherming van beschermde klanten en alle mensen die met betalingsproblemen te maken krijgen, op een eenduidige manier wordt vastgelegd. Ik heb begrepen dat u ook de vaste drinkwatercomponent laat wegvallen voor de categorie van de beschermde klanten. Ik stel wel vast dat er nog heel veel willekeur is bij verschillende gemeenten bij het al dan niet toepassen van vrijstellingen op de gemeentelijke saneringsbijdragen.

Er zijn gemeenten die voor 100 procent een vrijstelling toekennen, maar er zijn ook gemeenten die maar 25 procent vrijstelling toekennen. Vandaag hangt de sociale bescherming blijkbaar af van de gemeente waar je woont. Ik vraag me af of het ook niet zinvol zou zijn om iedereen van dezelfde vrijstelling te laten genieten. Net zoals u doet met het wegvallen van de vaste drinkwatercomponent, zou u ook één regel kunnen vaststellen ten aanzien van de sociale vrijstellingen voor die gemeentelijke saneringsbijdragen.

Minister, er blijft toch ook de vaststelling dat wij op basis van het SERV-rapport zien dat het leeuwendeel van de afsluitingen buiten de groep van die beschermde klanten plaatsvindt. Met de uitbreiding van de sociale bescherming voor die groep van beschermde klanten – wat u in uw besluit voor ogen hebt – zet u voor die ruime groep van afsluitingen daarbuiten niet echt stappen vooruit.

Gelet op het hoger dan gemiddeld waterverbruik bij die groep kan het toch wel nuttig zijn om die waterscan – die nu gratis wordt aangeboden voor de groep van de beschermde klanten – ook voor die doelgroep aan te bieden. Zo kan iedereen die voor een LAC verschijnt van een OCMW en met betalingsproblemen te kampen heeft, ook zo’n gratis aanbod krijgen. Zo kunnen die mensen zich vergewissen van het eventueel overmatig water gebruik dat zij in hun gezin hebben.

Wij denken dat uw besluit nog voor verbetering vatbaar is, wij kijken ook uit naar de adviezen van de Miniraad en de SERV over dat besluit en we gaan ervan uit dat dit besluit ook nog voor bijsturing vatbaar is. Wij vinden dit ontwerp van decreet in elk geval een belangrijke stap vooruit, en we zullen dit ook straks met onze fractie mee goedkeuren.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Dit ontwerp van decreet verduidelijkt een aantal begrippen en procedures inzake het afsluiten van drinkwater voor abonnees. De redenen voor afsluiting van het drinkwater zijn nu limitatief bepaald en bieden abonnees een betere bescherming tegen willekeurige afsluitingen. Ook het vastleggen van de definitie fraude creëert meer rechtszekerheid en maakt ook een efficiënter optreden in geval van bedrog mogelijk.

Rechten, maar ook plichten worden vastgelegd in dit ontwerp van decreet. Nu de decretale basis is gelegd met dit ontwerp van decreet hopen wij inderdaad ook dat er via een uitvoeringsbesluit snel uitvoering wordt gegeven aan het hanteren van verschillende sociale voordelen door watermaatschappijen voor die watervoorziening voor de verschillende sociale doelgroepen. Nu zijn er tussen de verschillende watermaatschappijen zeer grote verschillen

inzake wie ze bedienen en hoe ze een sociaal voordeel toekennen. Ook hier kijken wij uit naar een vereenvoudiging.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dank u wel, collega's, voorzitter. Ik wil mevrouw Taeldeman bedanken voor het efficiënte en correcte verslag.

Collega's, u weet – en ik heb dat ook in de commissie gezegd – dat dit een sluitstuk is van een meersporenbeleid dat wij voeren binnen de Vlaamse Regering. We hebben het algemeen waterverkoopreglement aangepast – de rechten en plichten van de klant dus –, drinkwatermaatschappijen hebben dat zuiver gesteld, ze hebben ook betere bescherming gegeven wanneer er onvoorziene lekken zijn in het drinkwaterleidingnet.

We hebben ook een campagne gevoerd 'Goed geregeld = geld bespaard' die heel specifiek gericht is op een doelgroep van mensen die vaak een heel hoge waterfactuur hebben omdat er in hun huis een aantal watervreters aanwezig zijn. Het decreet dat wij aanpassen, is een sluitstuk waarin we er inderdaad voor zorgen dat er een betere bescherming is van de klant tegen afsluiting. Maar we schakelen ook een aantal procedures gelijk. Wat al bestond op het vlak van elektriciteit, het invoeren van een LAC, wordt hier duidelijk in het ontwerp van decreet gesteld.

Het klopt dat er in uitvoering van dit ontwerp van decreet een uitvoeringsbesluit is, dat is ook de eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 21 juni. Collega De Vroe, daarin staat ook heel uitdrukkelijk in dat OCMW's moeten worden geïnformeerd. Er is inderdaad ook een waterscan voor een beschermde klant, hij kan die gratis ter beschikking krijgen. Het is de bedoeling dat we daar inderdaad sensibiliserend gaan werken om het waterverbruik naar beneden te halen. Er is ook bepaald dat er een vrijstelling komt van de vaste vergoeding. We merken nu dat alle drinkwatermaatschappijen een andere manier van tarifiering doorvoeren, en ook een ander sociaal tarief invoeren.

Mijnheer Martens, u weet dat we momenteel nog niet bevoegd zijn om een echt prijzenbeleid te voeren. Dat is een federale bevoegdheid. Federaal minister van Economie Vande Lanotte is hiervoor bevoegd. We hebben geprobeerd hier aan de hand van een aantal creatieve oplossingen aan tegemoet te komen.

Dat de vrijstelling van de vaste vergoeding voor alle drinkwatermaatschappijen zal gelden, vormt op dit vlak een belangrijke stap. U hebt zelf naar de vrijstellingen en de sociale tarieven met betrekking tot de gemeentelijke saneringsbijdragen verwezen. Dit past in de toepassing van een decreet dat het Vlaams Parlement tijdens de vorige legislatuur heeft goedgekeurd. Er is toen heel uitdrukkelijk voor gekozen de lokale besturen een sociaal beleid te laten voeren.

Het is altijd interessant eens na te gaan wat er op lokaal vlak gebeurt. Het betreft hier een heel bewuste keuze die tijdens de vorige legislatuur is genomen en door het Vlaams Parlement is goedgekeurd. Met de bovengemeentelijke en gewestelijke saneringsbijdragen is het anders gesteld.

Er is heel wat over het cijferrapport gesproken. Dit rapport is aan de Vlaamse Regering voorgesteld en is tevens in het Vlaams Parlement ingediend. Aangezien u voorzitter van de commissie Leefmilieu bent, zou ik dan ook voorstellen hier in het najaar in de commissie wat dieper op in te gaan. Het is de eerste keer dat we over die cijfergegevens beschikken. Meten is weten. Dit is een gevolg van wat we de drinkwatermaatschappijen hebben opgelegd. Uit het rapport blijkt dat het nuttig is over die cijfergegevens te beschikken. Op basis hiervan kunnen we nu het beleid aanpassen.

Er is tevens gesuggereerd de waterscan uit te breiden en niet enkel ter beschikking van de beschermde klanten te stellen. Het is een bewuste keuze geweest de waterscan aan de meest kwetsbare groepen aan te bieden. Het is een nieuw instrument. Indien we dit te zeer naar de

middengroep zouden uitbreiden, vrezende we een toevloed. Op die manier zouden we de doelstelling voorbijschieten. Ik vind dat we moeten starten zoals we hebben gepland. In het uitvoeringsbesluit staat dat we dit aan de beschermde klanten aanbieden. Niets staat in de weg de waterscan later op basis van een evaluatie en van een volgend rapport misschien uit te breiden.

Al deze belangrijke elementen van het meersporenbeleid zijn bedoeld om de klant beter te beschermen, om de rechten en plichten zuiver te formuleren en om een betere bescherming tegen de afsluiting van het water te bieden.

Ik wil iedereen bedanken voor de bijdragen en voor de constructieve wijze waarop dit ontwerp van decreet in de commissie Leefmilieu en tijdens deze plenaire vergadering is besproken.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2012-13, nr. 2046/1)*

– De artikelen 1 tot en met 13 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid

– 2072 (2012-2013) – Nrs. 1 tot en met 5

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, volgt nu, normaal gezien, niet eerst de verslaggeving?

De voorzitter: Daar is niet om gevraagd. Dat moet trouwens helemaal niet. We hebben in het reglement opgenomen dat we met de mondelinge verslaggeving stoppen. Er wordt natuurlijk wel nog een verslag opgesteld.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, ik stelde de vraag enkel omdat ik mevrouw De Vroe de gelegenheid niet wil ontnemen eventueel een mondeling verslag naar voren te brengen.

Iedereen herinnert zich allicht dat we enkele jaren geleden tijdens een plenaire vergadering een stevige discussie hebben gevoerd over de overstromingen die bepaalde delen van Vlaanderen enkele maanden voordien onder water hadden gezet. Als eerste resultante van die discussie is een resolutie tot stand gekomen die door een grote meerderheid in de plenaire vergadering is goedgekeurd.

De resolutie bevat een aantal actiepunten op heel verschillende vlakken. Ik ben verheugd dat we vandaag de wijziging van het decreet betreffende het integraal waterbeleid kunnen bespreken. Het ontwerp van decreet omvat immers een aantal wijzigingen waar in de

resolutie om is gevraagd. Ik zal de resolutie niet voorlezen. Voor de geïnteresseerden en voor het verslag verwijs ik graag naar de aanbevelingen 2A, 2B, 3D, 6A, 7A en 7B.

Dit is niet alles. Het voorliggend ontwerp van decreet vormt niet enkel de omzetting van een belangrijk gedeelte van de aanbevelingen uit de resolutie. Het vormt tevens het duidelijk bewijs dat we een administratieve vereenvoudiging kunnen doorvoeren ten voordele van een efficiënt en slagkrachtiger beleid, met daarbovenop meer aandacht voor het draagvlak voor die maatregelen.

Tijdens de bespreking in de commissie heeft de oppositie gesteld dat dit ontwerp van decreet enkel windowdressing is. Persoonlijk vind ik dat spijtig. Op die manier wordt in feite de stem vanuit het werkveld enigszins ontkend.

Zowel de waterloopbeheerders, de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW), als de lokale bestuurders hebben verschillende keren de logheid en onoverzichtelijkheid van het decreet Integraal Waterbeleid aangehaald en verwoord. Met de hervormingen die werden opgenomen in dit ontwerp van decreet, zetten we zeker stappen voorwaarts.

De hervorming van de bekkenbesturen, de heroriëntatie van de waterschappen en de transitie van bekkenbeheerplannen zullen ervoor zorgen dat de noodzakelijke beslissingen sneller en kordater kunnen worden genomen met meer draagvlak bij de betrokken besturen. De gebiedsgerichte plannen zullen beter leesbaar en duidelijker zijn voor alle betrokkenen. Daarnaast zullen de nieuwe informatieplichten kopers beter informeren over de mogelijkheden en/of eventuele beperkingen die de door hen te verwerven eigendommen bieden, en ook dat is een belangrijk element.

De hoofdlijnen van de vereenvoudiging van de planning, de overlegstructuren en de procedures zijn de volgende: het in elkaar schuiven van de planningscycli op stroomgebiedniveau en bekkenniveau, de integratie van de verschillende planfiguren in de waterbeleidsnota en de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas, een vereenvoudiging van de regelgeving door het schrappen van een aantal praktische bepalingen uit het decreet, het voorzien in meer flexibiliteit in de planning dat moet toelaten om beter in te spelen op onvoorziene of gewijzigde omstandigheden en om de geplande acties indien nodig snel te kunnen bijsturen, en de integratie van het deelbekkenniveau in het bekkenniveau met de afschaffing van de waterschappen als afzonderlijke overlegstructuur en met de integratie van de waterschapssecretariaten in de bekkensecretariaten. Het bekkenbestuur zelf wordt verder opgesplitst in een algemene bekkenvergadering en een bekkenbureau teneinde de lokale betrokkenheid te verhogen binnen een werkbare structuur. Randvoorwaarde bij de voorgestelde vereenvoudigingen zijn de Europees opgelegde verplichtingen van de kaderrichtlijn Water en de Overstromingsrichtlijn.

Collega's, mijn fractie is ervan overtuigd dat dit ontwerp van decreet de partners dichter bij elkaar zal brengen en hun instrumenten duidelijker, eenvoudiger en effectiever zal maken. Betekent dit dat het werk af is? Natuurlijk niet. Er zal nog veel water naar de zee stromen vooraleer alle aanbevelingen van de resolutie van 7 juli 2011 zullen zijn omgezet, maar dit is er een essentieel onderdeel van. En daarom steunen wij dit ontwerp van decreet en de uitvoering ervan ten volle.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, collega's, dit ontwerp van decreet is eigenlijk een bijsturing van het decreet Integraal Waterbeleid. Ik moet zeggen dat het toch een aantal positieve elementen bevat. Zo is er de vereenvoudiging van de structuren door opname van de waterschappen in de bekkenstructuren. In het verleden was dat wel wat anders. Er is de vermindering van de planlast. De invoering van de informatieplicht is een belangrijk nieuw instrument waardoor heel wat rechtszekerheid wordt gegeven aan de koper door het verplicht opnemen van een waterparagraaf in een notariële akte. Hierdoor zal de koper ervan op de hoogte worden gebracht of het perceel in overstromingsgevoelig gebied ligt.

Er is weinig enthousiasme van onze fractie voor het amendement van de meerderheid over de oeverzone. We menen dat dit amendement het ontwerp van decreet verzwakt. Anderzijds betreuren we dat het amendement van mevrouw De Waele niet werd aanvaard. Dit amendement was een tegemoetkoming aan de tekortkomingen aangaande de informatieplicht van de verstreckende overheid, en we menen dan ook dat het amendement beter wel werd opgenomen in het ontwerp van decreet.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, minister, collega's, het ontwerp van decreet maakt werk van een integraal waterbeleid, met effectievere en efficiëntere structuren en procedures en met minder planlast. Dat hebben voorgaande sprekers ook al aangehaald. Als fractie vinden we het positief dat het ontwerp van decreet deels uitvoering geeft aan de resolutie van het Vlaams Parlement betreffende het beheersen van wateroverlast, een resolutie waaraan zowel Open Vld als de meerderheid hebben gewerkt.

Het probleem is echter dat er tot vandaag nog te weinig concrete maatregelen zijn genomen. Stel dat er vandaag opnieuw een zware regenval zou zijn, dan zouden we opnieuw met identiek dezelfde overstromingsproblematiek zitten als twee jaar geleden. Nochtans was die overstroming van 2011 een aanleiding voor de resolutie. Onze fractie vindt dus dat er dringend effectieve maatregelen moeten worden genomen zodat we de overstromingen sneller kunnen aanpakken.

Als fractie hebben we er tijdens de bespreking van dit ontwerp van decreet opnieuw op aangedrongen om zo snel mogelijk een bespreking te hebben met de ministers om een stand van zaken te krijgen van de betreffende Waterresolutie.

We waren dan ook heel tevreden dat in de commissie is bevestigd dat er in het najaar een nieuwe stand van zaken zal worden gegeven. Wij kijken alvast uit, uiteraard ook naar de vakantie, maar ook naar het begin van het volgende zittingsjaar om de verdere uitvoering kort op te volgen.

Een volgende punt waarover ik het hier nog wil hebben, is de invoering van de informatieplicht bij vastgoedaktes. Het is uitermate belangrijk, en dat heb ik ook gezegd in de commissie naar aanleiding van het amendement van de heer Vandaele, dat de kopers van een woning, van een onroerend goed, geïnformeerd zijn. De vastgoedmakelaars en de notarissen hopen de juiste informatie te krijgen van de lokale overheid. In de praktijk krijgen zij echter niet altijd de juiste of volledige informatie. Wij vinden dan ook dat de lokale overheid op dat vlak meer verantwoordelijkheid moet dragen. Mijn fractie zal dan ook samen met LDD en Groen een nieuw voorstel indienen om een algemene regeling uit te werken over de informatieplicht.

Wij zullen ons bij de stemming over dit ontwerp van decreet onthouden.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijn fractie is dit ontwerp van decreet zeer genegen. Het komt tegemoet aan een aantal aanbevelingen die zijn gemaakt in de commissie Wateroverlast. Het vermindert de planlast, het aantal planniveaus en structuren.

Wat voor ons ook heel belangrijk is, is de informatieplicht die wordt ingevoerd in hoofde van vastgoedmakelaars en immobiliënmaatschappijen om potentiële kopers van vastgoed gelegen in potentieel overstromingsgevoelige gebieden daarvan in kennis te stellen. Op die manier weten mensen die een stuk grond of een woning willen kopen in dergelijke gebieden, waar ze aan toe zijn. Wat ons betreft, is dat heel belangrijk.

Minister, wat de vereenvoudiging van planning en structuren betreft, hopen wij dat het niet bij dit ontwerp van decreet blijft en dat u ook verder werk zult maken van die befaamde doorbraak 63 in het witboek Interne Staatshervorming. Daar wordt gekeken naar een

herclassificatie van de verschillende onbevaarbare waterlopen en de bevoegdheden daarover. U weet dat daar een grote versnippering is. De gemeenten zijn bereid om hun categorie 3 onbevaarbare waterlopen over te dragen aan de provincies zodat er een meer eenduidig beheer en beleid kan worden gevoerd op het vlak van die onbevaarbare waterlopen. Ik veronderstel dat u van die doorbraak verder werk maakt.

Tot slot wil ik nog opmerken dat nog heel wat aanbevelingen die we ook ten aanzien van het instrumentarium in onze resolutie Wateroverlast destijds hebben opgenomen, niet in dit ontwerp van decreet vervat zitten maar in het Landinrichtingsdecreet. Wij hebben toen in die resolutie ook aangedrongen op instrumenten die het mogelijk maken op een meer budgetneutrale manier planologisch te gaan ruilen en harde bestemmingen beneden in de vallei uit te wisselen voor zachte bestemmingen boven in de vallei op minder overstromingsgevoelige plaatsen. Tot nu toe kan dat alleen maar via het toepassen van zeer dure planschade- en planbatenregelingen die budgettair sterk in het nadeel spelen van de overheid. Met de instrumenten die de Vlaamse overheid nu voor ogen heeft in het Landinrichtingsdecreet, herverkaveling uit kracht van wet, kan dat allemaal veel meer op een budgettair neutrale manier gebeuren. Wij hopen dan ook dat die instrumenten zullen helpen om die problematiek van de signaalgebieden, de harde bestemmingen die nog gelegen zijn in overstromingsgevoelige gebieden, mee op te lossen.

Ook bewarende maatregelen zouden met instrumenten van dat nieuwe Landinrichtingsdecreet kunnen worden genomen om te voorkomen dat er nog gebouwd wordt in overstromingsgevoelige gebieden, dat het waterbergend vermogen daar nog verder afneemt en de overstromingsrisico's en overstromingsschade in de toekomst nog zou toenemen.

We zullen dit ontwerp van decreet met veel plezier goedkeuren, maar wij hopen nog tijdens deze legislatuur uw Landinrichtingsdecreet te kunnen goedkeuren. Pas dan zal de gereedschapskoffer om aan integraal waterbeleid te doen, volledig gevuld zijn en zullen onze verschillende overheden over alle instrumenten beschikken om wateroverlast in de toekomst te vermijden.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Voorzitter, minister, geachte leden, de voorliggende wijziging van het decreet betreffende het integraal waterbeleid gebeurt ook in uitvoering van de Europese kaderrichtlijn Water en de Overstromingsrichtlijn, en ermee wordt eveneens uitvoering gegeven aan de diverse punten van de resolutie van het Vlaams Parlement betreffende het beheersen van wateroverlast naar aanleiding van de overstromingen van 2010. Diverse leden hebben dat hier ook al aangehaald.

Dit ontwerp heeft als doel te vereenvoudigen, een betere coördinatie na te streven en ervoor te zorgen dat er meer integraal kan worden gewerkt. Dat gebeurt door de planlast te verminderen en structuren en procedures te vereenvoudigen. Door de wijziging aan de structuren zou het bekkenbestuur meer slagkracht moeten krijgen. De aanpak waarbij, naast de waterbeheerders, ook de beleidsvelden Ruimtelijke Ordening, Natuur en Landbouw in het bekkenbureau worden betrokken, komt een meer integrale werking ten goede. Ook het voorzien in meer flexibiliteit in de planning laat toe te kunnen inspelen op onvoorziene of gewijzigde omstandigheden, en eventueel bij te sturen.

In dit ontwerp wordt bovendien ook de informatieplicht ingeschreven, via de zogenaamde waterparagraaf. Ik denk dat alle collega's daar ook al naar hebben verwezen. Daardoor zal de verplichting bestaan om potentiële kopers van een huis of bouwgrond, of zelfs ook huurders, te informeren over het feit dat een perceel in overstromingsgevoelig gebied ligt. Dat was ook een belangrijk punt van onze resolutie. De heer Martens haalde het ook al aan: een deel van de instrumenten die het waterbeheer ten goede zullen komen, zitten vervat in het ontwerp van Landinrichtingsdecreet, dat hopelijk ook snel zal kunnen worden goedgekeurd.

Minister, we zijn de vereenvoudigingen en de transparantie genegen, en zullen dit ontwerp van decreet dan ook steunen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, minister, geachte leden, ik vind niet dat we de commissiediscussie moeten overdoen, maar als iedereen toch nog enkele bemerkingen heeft, dan kan ik het niet laten om nog even iets te zeggen in naam van mijn fractie.

Dit ontwerp van decreet bevat een aantal interessante elementen, zoals die informatieplicht bij verkoop. Alleen mocht het voor mij wel iets sneller zijn gegaan, want eigenlijk gaat het al bij al over kleine ingrepen, en ondertussen ligt die periode van wateroverlast van november 2010 toch al bijna drie jaar achter ons. Nu pas worden die relatief eenvoudige maatregelen via een ontwerp van decreet aan de plenaire vergadering voorgelegd. Voor mij had dat wel iets sneller gemogen. Meer fundamenteel is dat er met superlatieven wordt gesproken over dit ontwerp, maar dat het ontwerp eigenlijk geen vierkante meter extra beschermt tegen wateroverlast.

Ik weet dat ‘planlast’ zowat het politieke modewoord van de voorbije jaren is geweest. De waterproblematiek is al evenmin ontsnapt aan dat modewoord. Ik weet dat het ook in de resolutie meerdere malen is opgedoken. Hoewel inzetten op het verminderen van die planlast een duidelijke politieke keuze is geweest, heb ik nooit de indruk gekregen, noch informeel, noch tijdens die hele reeks hoorzittingen die we in 2011 hebben georganiseerd, dat er dringend nood was aan een verminderde planlast.

Neen, ik heb meermaals het signaal gekregen dat we het instrumentarium om het waterbergend vermogen te garanderen, moeten verbeteren. Als we de stand van zaken bekijken, dan moeten we constateren dat er veel meer energie is besteed – zichtbaar althans, ik weet niet wat de meerderheid achter gesloten deuren doet –aan die zogenaamde planlast dan aan dat echte instrumentarium, aan iets dat daadwerkelijk in de praktijk kan worden omgezet.

De heer Martens heeft er daarnet naar verwezen: er is wel een belangrijk administratief gegeven, namelijk de ingewikkelde classificatie van de waterlopen. Daarop wordt vandaag echter nog geen antwoord geboden. Er wordt echter wel geclaimd dat de planlast wordt verminderd. Dat is ook niet onbelangrijk.

Ik heb mevrouw Eerlingen horen zeggen dat het bekkenbestuur meer slagkracht zal krijgen. Het opsplitsen van het bekkenbestuur in een bekkenbureau en een algemene bekkenvergadering werd hier een paar keer als voorbeeld aangehaald. De Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) had immers aangedrongen op planlastvermindering en meer effectiviteit.

Vanuit de CIW is nooit het voorstel gekomen om het bekkenbestuur op te splitsen in een bekkenvergadering en een bekkenbureau om de eenvoudige reden dat dit ook niet voor extra slagkracht zou zorgen. Vandaag bestaat er al een ambtelijk bekkenoverleg dat zeer informeel vergadert met een ruime samenstelling die vaak op basis van specifieke dossiers kan veranderen. Zodra je het institutionaliseert – extra vergaderingen, bekkenbureau, bekkenvergadering –, krijg je huishoudelijke reglementen met zoveel dagen op voorhand documenten bezorgen enzovoort. Dat zorgt ervoor dat de hele keten extra wordt verlengd en dat er nog meer tijd wordt gestoken in het plannen.

Nogmaals, er staan een aantal interessante zaken in het ontwerp van decreet, die vooruitgang betekenen voor het waterbeleid. Het zijn relatief eenvoudige dingen die wat sneller konden worden ingevoerd, maar in het algemeen vind ik het spijtig dat er zoveel tijd wordt gestoken in deze zogenaamde planlastvermindering en opvallend minder – althans wat de uitkomst betreft – in de echte instrumenten voor een waterbeleid.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, ik wil even reageren omdat de waarheid toch wel geweld wordt aangedaan.

Dit decreet is effectief een structuurdecreet. Het gaat over de wijze waarop men lokaal gebiedsgericht kan werken. Dit decreet heeft niet dé oplossing om ervoor te zorgen dat morgen alles is opgelost, maar het zorgt er wel voor dat de mensen die in het veld efficiënt moeten kunnen werken, morgen efficiënter kunnen werken. Vandaar dat dit decreet zo belangrijk is.

Zeggen dat er vandaag geen antwoord wordt geboden op het hele vraagstuk van de herclassificering, vind ik ongelooflijk omdat vandaag alle provincies met lokale besturen overleggen om na te gaan hoe er efficiëntiewinst kan worden geboekt. Misschien hebt u in het parlement niet de grootste theorieën of discussies gehoord, maar in het veld is men er effectief mee bezig en ik denk dat het resultaat toch wel belangrijker is dan de discussie hier.

Voor het feit dat er nog dingen moeten volgen om de oplossingen en de resolutie uit te voeren, wil ik toch verwijzen naar het Landinrichtingsdecreet, wat de heer Martens ook heeft gedaan, en naar de conceptnota Signaalgebieden, die besproken is in de commissie, tegelijk met dit ontwerp van decreet. Zeggen dat er helemaal geen vooruitgang is geboekt, ook op die vlakken, is toch wel de waarheid geweld aandoen.

Ik ben blij dat iedereen uitkijkt naar het Landinrichtingsdecreet. Ik hoop dat het zal leiden tot een vlotte discussie in de commissie.

De heer Bart Martens: Mijnheer Sanctorum, ik denk dat u kort door de bocht gaat. In de conceptnota Signaalgebieden zit ook een programmatorische aanpak van die signaalgebieden vervat. Er staat aangegeven welke cluster van signaalgebieden op welk moment aan de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd door de CIW en waarover door de Vlaamse Regering zal worden beslist. Er is een zeer strakke timing om effectief op het terrein de zaken ook in beweging te zetten en werk te maken van de aanpak van de harde bestemmingen in overstromingsgevoelige gebieden. Er staat ook in dat er een omzendbrief zal komen om de bewarende maatregelen die nodig zijn om een verdere inname van de overstromingsgevoelige gebieden te voorkomen, aan de verschillende overheidsbesturen kenbaar te maken. Het is zeer goedkoop om te zeggen dat dit enkel vage intenties zijn, dat er in de praktijk niets gebeurt, dat dit op het terrein geen uitwerking heeft. Het heeft zijn tijd geduurd vooraleer dit ontwerp van decreet er was. Het heeft een tijd geduurd vooraleer de eerste principiële goedkeuring van het Landinrichtingsdecreet er was. Intussen is er wel de conceptnota Signaalgebieden met een concrete programmatorische aanpak, die effectief, ook op korte termijn, tot resultaten op het terrein zal leiden.

De heer Hermes Sanctorum: Ik had wel verwacht dat men het ging hebben over de conceptnota, het decreet dat in aantocht is en het overleg op het terrein. Dat weet ik allemaal wel en dat was de voorbije jaren al in opbouw, maar ik stel duidelijk dat er een opvallend verschil in aanpak is als het gaat over de planlastvermindering en het effectieve instrumentarium.

Het bewijs is er. Vandaag wordt er gestemd over het structuurdecreet. Over de rest moeten de belangrijke beslissingen nog vallen. In de conceptnota wordt een kader uitgelegd, maar wat we waar zullen uitvoeren, is een oefening die nog moet gebeuren. Ik kijk uit naar de resultaten. Waarschijnlijk zal dat eind dit jaar, begin volgend jaar duidelijk worden. De concrete stappen voorwaarts moeten nog worden gezet.

De conceptnota werd in de commissie samen het structuurdecreet geagendeerd. Dat was natuurlijk om te laten zien dat we niet alleen met structuren bezig zijn, maar dat er ook wordt nagedacht over andere zaken. Ik vind dat heel sympathiek, en ik hoop dat het resultaat zal opleveren. De verschillende snelheden zijn wel zeer opvallend.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, wat doen we met dit ontwerp van decreet? Ik heb in de commissie uitdrukkelijk uiteengezet dat we ervoor zorgen dat de kaderrichtlijn water, maar ook de overstromingsrichtlijn worden omgezet. We hebben de evaluatie na de overstromingen van 2010 ook in dit ontwerp van decreet verwerkt. Natuurlijk is er ook de resolutie van het Vlaams Parlement over wat we uitvoeren.

Wat staat er in dit ontwerp van decreet? Een vereenvoudiging en verlaging van de planlasten. Mijnheer Sanctorum, de hele structuur is opgezet door uw partij, die ook verantwoordelijkheid droeg. Nu gaan we terug naar de essentie. Al die verschillende plannen zullen we integreren in één plan. Dat is een absolute vereenvoudiging en planlastverlaging. Er zit ook een informatieplicht in. Wanneer je koopt of huurt, zul je weten in welk gebied je ligt, of er gevaar is voor overstroming en waaraan je moet voldoen. Er staan ook bepalingen in over wat er kan en mag voor de oeverzones. Oeverzoneprojecten worden uitgewerkt in het ontwerp van decreet.

Het is absoluut de waarheid geweld aandoen om te zeggen dat dit ontwerp van decreet niet volstaat en dat dit het enige is dat is gebeurd inzake wateroverlast en de aanpak daarvan. Ik zal u het tegendeel bewijzen. Ik som acht concrete stappen op die we tijdens deze legislatuur hebben genomen.

Een: we hebben 24 miljoen euro extra vrijgemaakt voor het aanleggen van wachtbekkens bovenop de middelen die we normaal hebben. In deze budgettaire moeilijke tijden is dat niet evident. Het is allemaal uitgevoerd en wordt in de praktijk gebracht.

Twee: we hebben de watertoets verbeterd en verfijnd. Dat hebben we beslist in 2011 en het is al doorgevoerd.

Drie: we hebben de tussentijdse afbakening van overstromingsgebieden goedgekeurd.

Vier: de uitvoering van het witboek Interne Staatshervorming is de eerste keer principieel goedgekeurd. Het zit nu bij de adviesraden.

Vijf: het Landinrichtingsdecreet hebben we de eerste keer principieel goedgekeurd en het zit nu bij de adviesraden. Het is de bedoeling dat de Vlaamse Regering dit op 19 juli voor de tweede keer principieel goedkeurt.

Zes: signaalgebieden hebben we meegedeeld aan de Vlaamse Regering op 28 juni. Er is een strakke timing wanneer de prioritaire signaalgebieden zullen worden aangepakt.

Zeven: de code goede praktijk rioleringen is goedgekeurd en werd meegedeeld aan de lokale besturen – de uitvoerders – over hoe ze ermee moeten omgaan.

Acht: de hemelwaterverordening is ook een feit. Die is door de minister van Ruimtelijke Ordening doorgevoerd.

Collega's, zeggen dat er niets is gebeurd om de wateroverlast aan te pakken, is de waarheid geweld aandoen, is blind zijn voor alle maatregelen die we al hebben genomen. Het is een prioriteit van deze Vlaamse Regering waar iedereen werk van maakt.

De heer Hermes Sanctorum: Dit is een interessant en pittig debat geworden. Minister, het is altijd heel tof als u verwijst naar de groene regeringsdeelname. Het klopt inderdaad dat Groen in Vlaanderen de basis heeft gelegd voor het integraal waterbeleid. Dus dank u voor de sympathieke vermelding.

Minister, wat de planlastvermindering betreft, u kunt moeilijk verwachten dat we het warm of koud krijgen van het feit dat die bekkenbeheerplannen opgaan in stroomgebiedbeheerplannen. Denkt u nu echt dat dat in de praktijk veel zal veranderen? Ik heb u daarnet een concreet voorbeeld gegeven van het ambtelijk bekkenoverleg en de opsplitsing van bekkenbureau en bekkenvergadering. Ik heb daar geen reactie op gekregen van u, noch van de collega's.

Denkt u niet dat dit extra tijd zal inbouwen in de tijdslijn? Ik veronderstel van wel, aangezien de vraag zeker niet vanuit de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) is vertrokken. Blijkbaar is die vraag van ergens anders gekomen.

Minister, u kunt toch moeilijk verwachten dat wij enthousiast worden van het waterbeleid. U kunt zeggen dat u daar en daar al een paar miljoen euro extra hebt uitgetrokken. Ik herinner mij dat er in het begin, direct na de wateroverlast in november 2010, grote engagementen werden aangegaan. Zo zou het Rubiconfonds worden geheractiveerd. We hebben daar ook nog altijd niets van gezien.

Minister, ik zou nog een veel grotere waslijst kunnen maken van zaken die niet gebeurd zijn. Er zijn inderdaad een aantal zaken wel gebeurd. Ik ben de eerste om dat toe te geven. Zo is de informatieplicht bij verkoop een goede stap voorwaarts. De verordening met betrekking tot het hemelwater is een positieve stap. Maar, minister, ik weet niet wanneer die verordening de eerste keer in dit parlement werd gevraagd. Ik denk in 2008, ik kijk even naar de heer Martens. Misschien was het wel vroeger. We zijn nu 2013, en dat is nochtans geen complex dossier. Dat heeft vijf jaar geduurd, deze regering heeft er vier jaar over gedaan. De snelheid laat, inzake waterbeleid, te wensen over.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik moet vaststellen dat er misschien toch wel enig inzicht komt. De heer Sanctorum haalt aan dat dit decreet, opgemaakt door zijn partijgenoot, de basis heeft gelegd voor het waterbeleid. Ik moet vaststellen dat het op dat moment in dit parlement het enige decreet is geweest over water. Mijnheer Sanctorum, als u met andere woorden zelf vindt dat dit decreet een basis legt, bent u toch overtuigd van het belang er van. U begrijpt dan ook dat we vandaag met dit wijzigingsdecreet stappen moeten zetten op structureel vlak om efficiënt te kunnen werken in het werkveld.

De heer Hermes Sanctorum: Ik heb het concrete voorbeeld gegeven van het ambtelijk overleg. Ik heb daar weinig reactie op gekregen. Ik zie dat ik nu ook geen reactie krijg. Ik neem dus aan dat men die analyse deelt, dat men in de hele procedure extra tijd inbouwt.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2072/5)

– *De artikelen 1 tot en met 37 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET betreffende het Onderwijs XXIII

– 2066 (2012-2013) – Nrs. 1 tot en met 9

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende het Onderwijs XXIII.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Meyer, verslaggever, heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, naar jaarlijkse gewoonte worden een aantal decretaal te regelen bepalingen voor het onderwijs in een verzameldecreet samengebracht, nu al voor de 23e keer. De ingangsdatum voor de nieuwe regelgeving is voor de meeste bepalingen 1 september 2013. Bepalingen waarvoor veel meer voorbereidingstijd nodig is, gaan pas in op 1 september 2014. Enkele artikelen met technische correcties gaan met terugwerkende kracht in op 1 september 2012.

Collega's, wat zijn nu de belangrijkste bepalingen van het Onderwijsdecreet XXIII? Voorzitter, ik zal een korte samenvatting geven, vooral voor diegenen die geen lid zijn van de commissie Onderwijs. De commissieleden hebben de technische bespreking al meegemaakt in de commissie.

Om de kwaliteit van het huisonderwijs te waarborgen, bepaalt de Vlaamse Gemeenschap dat de onderwijsinspectie kan controleren of aan de leerplicht wordt voldaan. De kwaliteit van het huisonderwijs wordt mede bewaakt door een verplichte inschrijving bij de Vlaamse examencommissie. Als zou blijken dat het peil van het huisonderwijs niet voldoet, kunnen ouders verplicht worden hun kind in te schrijven in een school.

In het leerplichtonderwijs wordt bepaald dat de leerplannen levensbeschouwing in overeenstemming moeten zijn met de internationale en grondwettelijke beginselen betreffende de rechten van de mens en van het kind en dat ze de schoolse eindtermen en ontwikkelingsdoelen moeten respecteren.

In het basisonderwijs wordt bij de eerste inschrijving in het lager onderwijs een screening van de onderwijstaal uitgevoerd. Voor leerlingen die de onderwijstaal onvoldoende beheersen, kan de school een taalbad organiseren. In de lagere school blijven de eindtermen Frans ongewijzigd, maar het vak Frans kan al vanaf de tweede graad worden aangeboden. Vanaf het eerste jaar in het gewoon basisonderwijs kan bovendien al een initiatie in een vreemde taal worden aangeboden.

In het secundair onderwijs wordt per schooljaar een leerlingenstage van minimum achttien halve dagen verplicht in de derde graad van alle opleidingen tso en bso. De datum waarop deze maatregel van kracht wordt, wordt pas later bepaald en kan verschillen naargelang de opleiding.

Scholen secundair onderwijs mogen in de derde graad van het algemeen vormend onderwijs alle officiële talen van de Europese Unie aanbieden, aangevuld met Chinees, Hindi en Russisch. Via een amendement werd deze mogelijkheid uitgebreid met Turks, Arabisch en Japans.

Daarnaast wordt in de mogelijkheid voorzien om via 'inhoudelijk geïntegreerd taalverwerven' of 'Content and Language Integrated Learning' (CLIL) tot maximum 20 procent van de niet-taalvakken in het Frans, Engels of Duits aan te bieden. Naast de CLIL-vakken moet een volledig Nederlandstalig traject mogelijk blijven voor leerlingen die dat wensen.

Voor zieke leerlingen wordt een grotere spreiding van het lessenprogramma mogelijk. Voor leerlingen met een topsportstatuut in een gewone school kan de klassenraad een flexibel leertraject uitwerken.

Vanaf 2014 wordt de procedure voor het programmeren van studierichtingen aangepast. Structuuronderdelen of opleidingen die onvoldoende aansluiten op de arbeidsmarkt of het hoger onderwijs, zullen niet meer geprogrammeerd kunnen worden, structuuronderdelen die sterk inspelen op maatschappelijke noden, zullen daarentegen worden gestimuleerd door een eenvoudiger procedure.

Ook in het secundair onderwijs wordt bij instromende leerlingen een screening gemaakt van het niveau van de onderwijstaal. De klassenraad kan een leerling zo nodig verplichten tot het volgen van maximaal drie uren extra taallessen Nederlands per week. In het deeltijds kunstonderwijs wordt de looptijd van enkele tijdelijke projecten verlengd.

In het hoger onderwijs zullen enkele vereenvoudigingen de planlast verminderen. Er komt ook een lineair systeem van studiegelden waarbij alle studenten die een of meerdere inschrijvingen nemen, eenmalig hetzelfde vaste bedrag betalen, dat dan verhoogd wordt met een bedrag per opgenomen studiepunt.

De onderwijsinspectie zal controles gericht op de veiligheid apart kunnen voeren van de pedagogische doorlichting.

De dienst die de gelijkwaardigheid moet nagaan van buitenlandse en Vlaamse diploma's zal aan de houder van het buitenlandse studiebewijs een financiële bijdrage kunnen vragen voor het onderzoek van het diploma.

Het ontwerp van decreet werd in de commissie Onderwijs besproken op de vergaderingen van 13, 18 en 20 juni. Er werden meer dan honderd amendementen ingediend en besproken, en het ontwerp van decreet werd door de commissie aangenomen met 7 stemmen tegen 4, bij 4 onthoudingen.

Tot zover mijn kort verslag, waarin ik geprobeerd heb de teneur en de grote lijnen weer te geven van de werkzaamheden in de commissie. Uiteraard is er in de algemeenheid van mijn samenvatting geen aandacht besteed aan amendementen, details en vele technische aanpassingen.

Collega's, ik moet erop wijzen dat in de nummering van de artikelen een klein foutje is gebeurd. De nummering van het zogenaamde Limburgamendement moet nog worden aangepast. Het amendement stelt dat een nieuw artikel V.52/1 wordt ingevoegd, maar eigenlijk moet dit een nieuw artikel V.44/1 zijn. Voorzitter, mag ik voorstellen om deze louter technische aanpassing op te nemen in de tekst aangenomen door de plenaire vergadering?

Ik wil ook alle collega's van de commissie Onderwijs danken voor het unaniem aannemen van mijn amendement dat de ambtshalve ontheffing in het belang van de dienst opheft.

Minister, mag ik u bij dezen ook herinneren aan mijn vraag – en uw toezegging – om een lijst te krijgen waarop duidelijk is wanneer welke artikelen in werking treden, zoals dat al gebeurd is bij het decreet Hoger Beroepsonderwijs?

Voorzitter, collega's, bij de eindstemming in deze vergadering zal ik mij symbolisch onthouden, in de geest van mijn resolutie over de ordentelijke start van het schooljaar, die destijds unaniem werd aangenomen in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement.

Het ontwerp van decreet werd immers laat behandeld in de commissie en er wordt dan ook laat over gestemd in het Vlaams Parlement. Ik breng de essentie van die resolutie even in herinnering: geen retroactiviteit en geen omzendbrieven en besluiten zonder decretale basis. Daarbij moet alle regelgeving die ingaat op 1 september voor 25 juni op de scholen beschikbaar zijn, want alleen zo kunnen de schoolbesturen en directies instaan voor de nodige schikkingen om het schooljaar ordentelijk voor te bereiden. Tot daar kort de verslaggeving.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, we hebben het ontwerp van decreet uitvoerig in de commissie besproken en nog verschillende amendementen kunnen indienen, die zijn goedgekeurd door de commissie en die een verbetering zijn van de huidige onderwijsreglementering.

Bij de bespreking in de commissie bent u al een engagement voor de toekomst aangegaan. Via dit ontwerp van decreet regelen we dat er vanaf nu een screening komt van het taalniveau bij nieuwe instap in de school of in een ander onderwijsniveau. Verschillende leden van de commissie Onderwijs waaronder ik hebben de vraag gesteld om de taalproef die vandaag van toepassing is af te schaffen, omdat er een beter instrument in de plaats komt, namelijk de taalscreening, waaraan een taaltraject kan worden gekoppeld.

Minister, u hebt gezegd dat u bereid bent om te bekijken hoe we dat kunnen doen en dat u dat zult opnemen. Ik wil u aan dit engagement herinneren en ik hoop dat u snel bekijkt op welke manier we die operatie kunnen doorvoeren. Ik plaats al langer vraagtekens bij de toepassing van de taalproef. Nu hebben we een beter instrument, dat we beter kunnen aanwenden en dat de taalproef overbodig maakt.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Voorzitter, collega's, ik kom vooraan staan omdat ik wat kritisch ga zijn. Ik zou niet willen dat men er mij van verdenkt in de rug aan te vallen.

Het voorliggende ontwerp van Onderwijsdecreet XXIII werd zoals gewoonlijk vrij uitvoerig besproken in de commissie. Iedereen kan het verslag daarvan in detail lezen. Ik beperk me in dit plenaire debat tot de punten waaraan onze fractie een bijzonder belang hecht. Het zijn niet toevallig punten waarvan we vinden dat ze in een verzameldecreet als dit eigenlijk niet thuishoren. Daarmee herhaal ik mijn algemene kritiek op het ontwerp van decreet, die ik ook al heb geuit in de commissie. Naar kwalijke gewoonte moet er weer worden over gestemd aan het einde van het parlementaire jaar, hetgeen voor de scholen inderdaad niet evident is. Daarnaast zitten in dit ontwerp van decreet twee onderwerpen vevat die naar onze mening beter in een eigen decreet waren gegoten: de taalmaatregelen en de nieuwe regelgeving betreffende het huisonderwijs.

Ik begin met dat laatste. Net zoals in de commissie hebben wij ook nu na indiening van het verslag amendementen ingediend om de artikelen aangaande het huisonderwijs uit dit ontwerp van decreet te schrappen. Ongeacht of men nu voor- of tegenstander is van huisonderwijs – zoals u weet een huis met vele zeer verschillende kamers – komt het ons voor dat er te weinig overleg is geweest. Het is ook niet zo dat er thans op het huisonderwijs helemaal geen enkele controle zou zijn. En dus herhaal ik hier dat als het huisonderwijs al aan nieuwe decretale bepalingen zou moeten worden onderworpen, dat het best gebeurt met een apart decreet, waaraan een voldragen maatschappelijk en parlementair debat is voorafgegaan.

Een kort woord ook over de inspectie godsdienstonderwijs, waar door toepassing van een enigszins 'creatieve' en grondwettelijk misschien zelfs betwistbare formule de reguliere inspectie de kans krijgt controle uit te voeren op de inhoud van de godsdienstlessen.

Uiteraard gaat het dan over de inhoud van de lessen islamitische godsdienst, want daar doet het overgrote deel van de problemen zich voor. We blijven onze mening gestand dat de islam onverzoenbaar is met onze fundamentele waarden en normen en dat bijgevolg islamlessen in feite niet thuishoren in ons Vlaams onderwijs. Maar om daar ten gronde iets aan te wijzigen, bijvoorbeeld door het intrekken van de erkenning van de islam, zijn wij helaas niet bevoegd.

Ik kom tot de maatregelen in verband met taal. Met dit ontwerp van decreet worden taalproeven, taalscreenings, een uitbreiding van de taalremediëring en een taalbadklas ingevoerd. Ik zou zeggen: eindelijk. Want waar iedereen er al lang – en zeer terecht – van overtuigd is dat taalachterstand bij niet weinig kinderen in ons onderwijs een zeer problematisch gegeven is, bleken doortastende maatregelen om die taalachterstand weg te werken minder voor de hand liggend. Lange tijd stond onze fractie helemaal alleen in het pleidooi voor een taalbadklas die desnoods een vol jaar mag duren. Zoals we steeds beklemtoonden: een jaar verliezen om een leven te winnen. Maar uiteindelijk – en gelukkig – is de meerderheid tot hetzelfde inzicht gekomen.

Wel blijven wij ons vragen stellen bij de vrijblijvendheid. Scholen krijgen de keuze om een taalbad al dan niet te organiseren, maar krijgen daartoe niet de nodige bijkomende middelen en omkadering. Dat zet de realisatie van de taalbadklassen op de helling. Vandaar ons amendement om taalbadklassen te verplichten zodra er leerlingen zijn die daarvoor in aanmerking komen. Het spreekt voor zich dat daar dan ook de nodige financiële middelen tegenover moeten staan.

Ik doe een oproep om de realisatie van taalbadklassen de komende jaren van dichtbij op te volgen. Als binnen enkele jaren zou blijken dat er slechts weinig scholen van dit nieuw gecreëerde middel gebruikmaken, moeten we ingrijpen. Niemand is erbij gebaat dat dit onderdeel van het decreet dode letter blijft.

Over twee andere maatregelen zijn wij veel minder te spreken, namelijk de mogelijkheid die geschapen wordt om voor de vierde taal te kiezen uit ‘alle levende talen’ – en niet zoals de verslaggever zegt nog bijkomend Turks, Arabisch en Japans – en de invoering van CLIL. Aan beide maatregelen ging intens lobbywerk vooraf en dat heeft klaarblijkelijk geloond.

De uitbreiding van de keuzemogelijkheden voor de scholen aangaande de vierde taal kende een merkwaardig verloop. In de talennota en in het ontwerp van decreet werd gewerkt met een limitatieve lijst: officiële talen van de EU en enkele talen van de BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India, China). Dat lijstje was in onze ogen arbitrair en weinig zinvol. Al tijdens de bespreking van de talennota gingen er stemmen op om Arabisch en Turks aan het lijstje toe te voegen. Daar lagen niet echt taalkundige redenen aan ten grondslag, maar wel de wil om grote groepen allochtonen van Turkse en Noord-Afrikaanse origine de kans te bieden les te krijgen over en in hun moedertaal. De meerderheid hield de boot af, tot plots bij amendement de keuze voor de vierde taal werd uitgebreid naar alle levende talen. Dat was natuurlijk niet met de bedoeling om Tochaars, Abazijns of Luganda op onze scholen te introduceren, maar wel degelijk Turks en Arabisch. Wat de meerwaarde daarvan is voor ons onderwijs, is ons eerlijk gezegd een raadsel. Maar de lobbyisten hebben het gehaald en ook de N-VA deed water in de wijn.

Onze positie was van in het begin duidelijk, nog voor de uitbreiding naar alle levende talen: geen folietjes, geen BRIC-landen, geen Turks en Arabisch, slechts degelijk en kwaliteitsvol onderwijs in het Nederlands, Frans, Engels en Duits. Dat is immers de logica van onze geografische ligging en de economische realiteit waarin Vlaanderen zich bevindt. Met de nieuwe regeling zal vooral het Duits – dat al zwaar onder druk staat – worden verdrongen. Nochtans schreeuwt het bedrijfsleven al jaren om mensen met een degelijke kennis van de taal van onze belangrijkste handelspartner. Maar dat is blijkbaar ondergeschikt aan de belangen van twee allochtone gemeenschappen. Ik vind dat eerlijk gezegd bizar.

En dan is er CLIL: Content and Language Integrated Learning. Ook hier hebben lobbyisten, voornamelijk vanuit de VUB en fel gesteund door een aantal collega's hun slag – tenminste voor een deel – thuisgehaald. CLIL is een experimentele methode, waarbij onder meer een aantal vakken in een andere taal worden gegeven. In voorliggend ontwerp van decreet gaat dat tot 20 procent. Dat experiment wordt nu decretaal verankerd. Scholen kunnen er voortaan mee aan de slag, weliswaar onder strikte voorwaarden.

Ik hoor ook wel dat de voorstanders van CLIL vinden dat het hier maar om een flauw afkooksel gaat, een schijn van wat CLIL in feite zou moeten zijn. En ik hoor de collega's van de N-VA vaak sussend zeggen: wat maak je je toch druk over dat CLIL, het is aan zulke strenge voorwaarden gebonden, dat er maar weinig scholen zullen zijn die het zullen invoeren. Dat is fraai. Men voert iets in waarvan men hoopt dat het niet zal worden toegepast.

Maar los daarvan is CLIL voor ons onverteerbaar. Een van de hoekstenen van het onderwijs in Vlaanderen is dat het in het Nederlands wordt gegeven. Wie een beetje historisch besef heeft – en hebben wij dat niet allemaal? – weet dat dat geen evidentie is. Voor de vernederlandsing van ons onderwijs is een lange strijd geleverd. Het gaat dus niet op om dat op de helling te zetten, zelfs niet een klein beetje. Niet in het hoger onderwijs, waar de slinger al veel verder is doorgeslagen, en al helemaal niet in het middelbaar onderwijs. Het is onze vaste overtuiging dat CLIL een inbreuk vormt op het principe dat het onderwijs in Vlaanderen in het Nederlands dient te worden gegeven. Dat is voor ons een brug te ver. Kennis van vreemde talen is in onze tijd noodzakelijk, maar moet worden bijgebracht tijdens de taalvakken. Alle andere vakken moeten in het Nederlands worden gegeven.

Ik heb mij bijzonder hard gestoord aan de denigrerende opmerking van de minister in de commissie ‘dat men met z’n tijd moet meegaan’. We kennen dat soort argumenten. Alsof de invoering van CLIL in het secundair onderwijs of de toenemende tweetaligheid van onze hogescholen en universiteiten de taalkennis der Vlamingen met reuzensprongen zal doen toenemen. We boerden achteruit, maar thans worden wij weer opgestuwd in de vaart der volkeren. Achter ons het eentalige verleden. Kniesoren die daar nog belang aan hechten.

Wat is dat toch allemaal voor onzin? Als wij achteruitboeren in de rankings, als men in de lerarenopleiding of aan de universiteiten of hogescholen steen en been klaagt over de taalkennis van de instromende studenten, dan ligt dat niet aan ons eentalige onderwijs, maar wel aan het niveau en de kwaliteit van de taallessen. En die zijn ontegensprekelijk achteruitgegaan. Er zijn scholen waar de laatste vier jaar van het secundair onderwijs niet eens meer een examen over taalvakken wordt afgenomen, ook niet van het Nederlands. *(Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck)*

Jawel, mijnheer Van Dijck. Ik zal u de scholen noemen als u dat wilt. Woordenschat, grammatica: allemaal ondergeschikt aan conversatie in de klas, die dan permanent geëvalueerd wordt. Dat zijn toestanden die het niveau een serieuze knauw toebrengen. Dat men daar eerst iets aan verandert, alvorens experimenten als CLIL op ons onderwijs los te laten.

CLIL wordt overigens in heel Vlaanderen ingevoerd. De vorige minister zag dat nochtans niet zitten voor Brussel en de Vlaamse Rand, omdat het Nederlandstalige karakter van de scholen daar zwaar onder druk staat. Maar dat bezwaar is netjes van tafel geveegd. Het is dus mogelijk dat de komende jaren scholen in – zeg maar – Dilbeek, Zaventem of Halle CLIL zullen invoeren, met lessen geschiedenis of aardrijkskunde in het Frans. Wie gaat daar gebruik van maken, denkt u? Nederlandstaligen die hun talenkennis willen bijspijkeren? Misschien wel, maar zeker ook Franstaligen die dan de kans krijgen om die lessen in hun moedertaal te volgen. Dat hadden ze zelfs in hun stoutste dromen niet voor mogelijk gehouden. En dat alles met de medewerking van de N-VA. Wel, ik zal het in het Frans zeggen: *il faut le faire!*

Ik kom tot mijn conclusie, voorzitter. In dit ontwerp van decreet zitten een aantal goede, ook door ons lang bepleite maatregelen. Maar zoals u begrepen zult hebben, zitten er ook een aantal in onze ogen zeer slechte in. Ik herhaal dat het niet met folietjes of met experimenten zal zijn dat de talenkennis van onze kinderen erop vooruit zal gaan, maar wel met een gevoelige kwaliteitsverhoging van de lessen taal, een kwaliteitsniveau zoals dat er vroeger was, voor het door de hervormingsdrang van opeenvolgende onderwijsadministraties en □ministers naar beneden werd gehaald. Ik dank u. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Voorzitter, collega’s, elk jaar worden we in de zomer vergast op een genummerd Onderwijsdecreet. Dit jaar is het nummer XXIII.

Waarvoor dient dit? Meestal is dat om per niveau een aantal punctuele aanpassingen te doen, verduidelijkingen te maken en vereenvoudigingen door te voeren. Tot zover geen probleem. Maar waarvoor dient een genummerd onderwijsdecreet niet? Om een totaal nieuw beleid in te voeren. En dat is, minister, wat hier op bepaalde punten wel gebeurt. Via OD XXIII wordt, zoals u zelf hebt gezegd in uw toelichting voor de commissie, uitvoering gegeven aan de conceptnota ‘Samen taalgrenzen verleggen’, met als meest in het oog springende wijziging de invoering van CLIL in Vlaanderen. Mijn fractie is van mening dat het talenbeleid in het Vlaams onderwijs beter verdient dan een paar artikeltjes in een genummerd onderwijsdecreet. Ik zal hier later op ingaan.

Er werden ook een aantal andere belangrijke kwesties geregeld inzake huisonderwijs en levensbeschouwing. De bepaling dat de leerplannen voor godsdienst, niet-confessionele zedenleer of cultuurbeschouwing in overeenstemming moeten zijn met de internationale en grondwettelijke beginselen inzake de rechten van de mens en de rechten van het kind, en de

eindtermen en ontwikkelingsdoelen moeten respecteren, is een begin, maar – dat heeft mijn fractie uitvoerig becommentarieerd in de commissie – laat helaas nog ruimte voor dubbelzinnigheid.

Een positief element in OD XXIII – als het goed is moeten we het ook zeggen – betreft een reeks vereenvoudigingen in de regelgeving met betrekking tot het hoger onderwijs waarover wij ons alleen maar kunnen verheugen, weze het dat die vereenvoudigingen pas ingaan op 1 september 2014.

Mijn fractie zal met betrekking tot het vreemdetalenonderwijs in het basisonderwijs opnieuw een amendement indienen. Het betreft het talenonderwijs in de tweede taal, met name het Frans. OD XXIII laat toe dat een basisschool vroeger begint aan het onderwijs van het Frans, met name vanaf de tweede graad, dus naar keuze vanaf het derde of het vierde leerjaar, weze het om dezelfde eindtermen te bereiken. Mijn fractie stelt voor – wat we ook in de commissie hebben gedaan – om het leergebied Frans te verplichten vanaf het derde leerjaar in Vlaanderen en vanaf het eerste leerjaar in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. We zien dat de talenkennis van de Vlaamse kinderen niet echt stijgt en dat met name de kennis van de tweede landstaal en die van een van onze voornaamste exportgebieden, zijnde Frankrijk, er flink op achteruitgaat. Of moet ik zeggen: ‘Le premier ministre belge est celui avec le vlinderdas’ – noeut papillon? Of moet ik zeggen: ‘The minister president is the person with the white hemd’? (*Gelach*)

Van het lager onderwijs naar het vreemdetalenonderwijs in het secundair. Mijn fractie is verheugd dat de Vlaamse Regering heeft ingezien dat haar politiek compromis over het onderwijs van een vierde vreemde taal in het middelbaar onderwijs wel een zeer vreemde opsomming was geworden. Het in commissie aangenomen amendement – hier moet ik de verslaggever enigszins corrigeren – legt de keuze vrij bij de scholen wat betreft de vreemde taal. Dat lijkt mij evident, temeer daar een dergelijke keuze toch gedragen zal zijn door en dus aangepast aan de schoolgemeenschap. Het is evident dat ook hiervoor de nodige leerplannen en bekwaamheidsbewijzen vereist zullen zijn.

Dan kom ik bij CLIL. CLIL, collega’s, is geen vreemdetalenonderwijs. CLIL is het onderwijs van vakken in een andere taal, iets wat gebeurt in dertien van de vijftien regio’s in Europa waar Vlaanderen zich in het kader van Vlaanderen in Actie (ViA) zo graag mee wil benchmarken. Het gebeurt alleen niet in Denemarken en tot op heden niet in Vlaanderen zelf. Sinds 1998 gebeurt het in de Franse Gemeenschap van dit land. Ik zal het debat hier niet heropstarten, ik geloof niet in het herhalen van technische argumenten in de plenaire vergadering. Het lijkt mij voldoende te stellen dat Vlaanderen de kans niet aangrijpt om ook hier een toonaangevende topregio te worden, wat onze betrachting is tegen 2020 voor nagenoeg alles. Er wordt een minimummogelijkheid ingevoerd om tot 20 procent van de vakken in het Frans, het Engels of het Duits te geven.

Dat, minister, is een veredeld vreemdetalenonderwijs, dat is geen CLIL, wat een pedagogische methode is. Ter vergelijking, collega’s: in de Franse Gemeenschap gaat men tot 75 procent. Men wacht ook in Vlaanderen tot in het secundair onderwijs om CLIL in te voeren. Ter vergelijking: in het zuiden van het land begint men vanaf de kleutertuin.

Het is wel positief dat het geen elitaire bedoening is, want ook in het technisch, beroeps- en, deeltijds onderwijs kan CLIL worden ingericht.

Mijn fractie dient, samen met de groene fractie, de nodige amendementen in om binnen het in OD XXIII geschetste kader toch een aantal verbeteringen aan te brengen. Ten eerste, om het maximum percentages op te trekken tot de helft. Ten tweede, om ook Spaans toe te laten als CLIL-taal. Spaans, minister, is een wereldtaal, dat hoef ik toch aan niemand meer te verduidelijken. We lezen ook dat de grootste Erasmusbestemming van Vlaamse studenten Spaanstalige landen zijn, en met name Spanje. Als we een voorbereiding kunnen geven in het secundair om daarin het meeste in te halen, zou dit toch wel aangewezen kunnen zijn. Ten

derde beogen onze amendementen ook om de planlast te verminderen door de voorafgaande goedkeuring van het plan dat de scholen moeten opstellen in verband met CLIL, af te schaffen.

Minister, een laatste punt betreft de financiële bijdrage die zal worden gevraagd voor de erkenning van vreemde diploma's. Wij denken echt dat u, en met u de Vlaamse Regering, de bal mislaat. Vlaanderen wil zichzelf, zoals dit weekend nog, op de wereldkaart zetten als een aantrekkelijke investeringsregio, als een aantrekkelijke regio om in te ondernemen – of moet ik zeggen 'The climate for undertaking is excellent', wat ik natuurlijk niet bedoel. Maar wat u zult halen uit die betalende service, letterlijk een paar honderdduizenden euro, niet meer, staat niet in verhouding met de imagoschade die Vlaanderen daarmee zal oplopen. De service die u betalend zult bieden, zal niet snel genoeg zijn in vergelijking met het buitenland, en zal veel te duur zijn. Wij juichen wel toe dat er ook een amendement werd aangenomen in verband met de automatische erkenning in bepaalde gevallen. Vooral inzake niveau-erkenning is er een considerabele vooruitgang gemaakt.

Collega's, zoals gezegd: OD XXIII dient om punctuele wijzigingen en rechtzettingen te doen, niet om echt beleid te voeren. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Collega's, eerst en vooral wil ik verwijzen naar het schriftelijk verslag, waarin u het standpunt terugvindt dat mijn collega's mevrouw Pehlivan en mevrouw Deckx over dit ontwerp van hebben uiteengezet in de commissie.

Ik voelde me geroepen om toch even tussen te komen over het amendement dat we hebben ingediend, zeker toen ik gisteren in De Tijd de titel las: 'Limburgers tegen de rest over onderwijs'.

Collega's, ik heb tot vandaag drie maal de kans gehad om mee een bijdrage te leveren aan de uitbreiding van het universitair onderwijsaanbod in Limburg. Eerst was er de samenwerking met Universiteit Maastricht (UM), die aanleiding gaf tot Life Sciences. Ten tweede was er de uitbreiding naar Rechten, in samenwerking met Leuven en Maastricht. En nu komt Handelswetenschappen erbij, in samenwerking met Leuven.

Collega's, is dit een vorm van misplaatste kerktorenmentaliteit, iets wat ons soms wordt verweten? Het is inderdaad zo dat de participatie van het hoger onderwijs, en zeker van het universitair onderwijs, in Limburg lager is dan het gemiddelde in Vlaanderen.

Het aanbod beïnvloedt de participatiegraad. De vraag is of dit een voldoende reden vormt om deze uitbreiding te vragen.

We stellen tevens vast dat het beperkt aanbod met betrekking tot het hoger en het universitair onderwijs tot een sterke braindrain uit Limburg leidt. We weten allemaal dat participatie niet enkel met het aanbod, maar ook met voorbeelden te maken heeft. Voorbeelden strekken. Ik ben ervan overtuigd dat een grotere aanwezigheid van kennis en van mensen met een universitaire opleiding in een regio, een buurt, een straat of een wijk tot een grotere participatie leidt.

Gebrek aan mobiliteit vormt een probleem in Vlaanderen. Wij zijn niet zo mobiel. Ik vind dat we de mobiliteit voortdurend moeten stimuleren. Studenten moeten mobiel zijn. Daarnet zijn de Erasmusbeurzen nog als een belangrijk gegeven aangehaald. Het stoort me echter dat er zo weinig mobiliteit van studenten tussen universiteiten is.

We beschikken over een nieuw systeem met credits voor het hoger onderwijs. Dit systeem biedt studenten de mogelijkheid aan verschillende universiteiten bachelor- en masteropleidingen te volgen. Dit zou tot uitwisselingen kunnen leiden. Het systeem zou studenten zelfs de mogelijkheid moeten bieden bepaalde cursussen aan andere universiteiten te volgen.

De mobiliteit van studenten is een mooie droom. Ik merk evenwel dat de grote, sterke universiteiten, die kennis zo belangrijk vinden, op dit vlak in hetzelfde bedje ziek zijn. Naast de kerktoerenmentaliteit is er ook een universiteitstorenmentaliteit. Ze houden die studenten het liefst bij zich. Ze laten ze niet mobiel zijn, vertrekken of elders lessen volgen. Dit gebrek aan mobiliteit vormt een probleem in Vlaanderen. Dat heeft misschien iets met onze eigen mentaliteit te maken.

Ik vraag me trouwens af waarom zo veel afgestudeerden uit het universitair onderwijs zich nadien nestelen onder de universiteitstoren, binnen hun eigen nieuw verworven sociaal-culturele en economische groep. Ook dit is een probleem. Het gaat hier om een even beperkte toerenmentaliteit die deze mensen anderen trachten te verwijten. Soms gaat dit zelfs met een zekere arrogantie gepaard.

De aanwezigheid van kennis is ontzettend belangrijk voor een regio. Dit geldt op economisch en op sociaal-cultureel vlak. Het is emanciperend voor een regio. Op dit vlak begrijp ik iets in Vlaanderen niet. We vinden dat we in de richting van een netwerksamenleving evolueren. Alles moet in netwerken gebeuren. Indien het om kennis en om wetenschap gaat, denken we echter heel centralistisch en zijn die netwerkstructuren niet aan de orde.

Ik heb daarnet al vermeld dat ik driemaal aan de uitbouw van het universitair onderwijs heb meegewerkt. Dit is telkens in een netwerkverband gebeurd. Er is een netwerk met de Universiteit Maastricht en met de KU Leuven opgezet. Ik ben ervan overtuigd dat kennis in het Vlaams stedelijk geheel in een netwerkaanbod tot stand moet worden gebracht. We hebben in Vlaanderen geen behoefte aan kennisgetto's. Dit is voor de samenleving trouwens even beperkend en even nefast.

Ik kan hieraan toevoegen dat we ons met betrekking tot dat netwerkgegeven niet in Vlaanderen moeten opsluiten. De Universiteit Hasselt werkt met betrekking tot de wetenschappelijke richtingen nauw samen met de Technische Universiteit Eindhoven. Hierdoor is er doorstroming van studenten naar ingenieursopleidingen. Het aanbod in een regio is belangrijk, maar het hoeft niet om een totaalaanbod te gaan.

Ik ben me bewust van de noodzaak van de rationalisering van het onderwijsaanbod. We kunnen echter niet beweren dat een opleiding rechten aan de Universiteit Hasselt met honderden studenten een problematisch aanbod vormt. Een opleiding handelswetenschappen, waar waarschijnlijk ook honderden studenten op zullen afkomen, zal ook geen probleem vormen. De vraag is: waarom is er nood aan een rationalisering? Een rationalisering is nodig omdat we over voldoende kritische massa moeten beschikken. Een kritische massa garandeert kwaliteit. De voorbeelden die ik net heb gegeven, worden in een netwerkcontext aangeboden. Uit die voorbeelden blijkt duidelijk dat het probleem van het kwaliteitsverlies hier niet aanwezig zal zijn. De rationalisering moet vanuit een ander perspectief aan bod komen.

Ik ben voor rationalisering. Dat wil dus zeggen dat niet alle universiteiten alles moeten aanbieden, maar dat ze bepaalde specifieke opleidingen geconcentreerd moeten aanbieden. Universiteiten moeten vooral goed zijn in wat ze aanbieden, ze moeten niet goed zijn in het aanbod van alles.

Ik ben er wat dat betreft helemaal geen voorstander van dat de Universiteit Hasselt zich zou ontwikkelen tot een totale universiteit. De universiteit moet zich ook nooit verder ontwikkelen in haar eentje; ze zal het, wat mij betreft, altijd moeten doen in samenwerking met andere universiteiten.

Collega's, voor wij de samenwerking met Maastricht hebben kunnen realiseren, was er omzeggens geen wetenschappelijk onderzoek in Limburg. Er was geen wetenschapspark. Het is daarna na een gesprek met Oosterlinck, die als universiteit het engagement op zich had genomen om te investeren in wetenschappelijk onderzoek in Limburg – want Limburg was op dat moment het wingewest voor Leuven –, dat dit enigszins is veranderd. Ik denk hierbij onder andere aan het nieuwe researchpark in Waterschei, aan Cleantech, dat nu ontstaat, en

aan wat ik vandaag lees in de krant over een kenniscentrum voor maakindustrie. Dit is belangrijk voor een regio. Het is belangrijk voor elke regio dat er brains zijn: sociaal, cultureel en zeker ook economisch.

Er zijn mensen die parlementsleden verwijten dat ze werken aan de uitbouw en de toekomst van een regio, en die zeggen dat dit lobbyisme is. Wel laat het dan lobbyisme zijn. Ik ben blij dat we de kennis vergroot hebben in Limburg, en daar wil ik aan blijven werken. (*Applaus bij sp.a, CD&V en Groen*)

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Voorzitter, ik zou het even willen hebben over een amendement dat nog zal worden uitgedeeld, maar zo kan ik de collega's al op de hoogte brengen. Ik moet me verontschuldigen, want ik moet dringend naar de Senaat, want daar moet een voorstel van resolutie van mij worden besproken. Het is daarom dat ik nu eerst het woord vraag.

Er zijn twee amendementen, een voor de kleuterscholen en een voor het lager onderwijs, waardoor er een nieuwe hertelling kan komen. Straks zal ook de heer Yüksel het hierover hebben. Het probleem werd hier een tweetal weken geleden besproken, namelijk dat er in bepaalde gemeenten geen hertelling mogelijk zou zijn. Deze amendementen zorgen ervoor dat er toch een nieuwe hertelling kan komen, onder meer in Gent. U weet dat ik Gentse ben. In Gent is er een groot aantal leerlingen bij gekomen.

Ik wil de minister dan ook danken om dit te verdedigen in de regering, want aan deze amendementen hangt natuurlijk ook een kostenplaatje. De minister kan straks misschien vertellen hoeveel dit ons zal kosten. De amendementen tonen aan dat wij het onderwijs heel erg belangrijk vinden. Het is daarom dat we deze amendementen indienen, met dank aan de collega's van Open Vld en van Groen, die ze mee ondertekend hebben. Door een hertelling kunnen de scholen door middel van bijkomende uren ook bijkomende leerkrachten krijgen.

Minister, voorzitter, ik ben heel blij dat we deze twee belangrijke amendementen op het laatste nippertje hebben kunnen indienen – soms gebeurt het dat er op de laatste dag nog amendementen worden ingediend. Hiermee creëren we de mogelijkheid voor scholen die door de mazen van het net dreigden te vallen, om een hertelling te krijgen vanaf 1 oktober.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Voorzitter, collega's, ik zal het ook kort houden. We hebben hier een drietal weken geleden een debat gehouden naar aanleiding van een actuele vraag van mij over de communicatie en over de gevolgen van deze maatregel.

Concreet, als gevolg van het criterium op arrondissementniveau vielen scholen in een zevental steden en gemeenten uit de boot. We hebben dat hier aangekaart en er zijn inderdaad openingen gecreëerd om dat aan te pakken.

De voorliggende amendementen streven ernaar dat de scholen in die gemeenten die door de parameters uit de boot vallen, en de scholen die inspanningen hebben geleverd en voorbereidingen hebben getroffen om die zaken aan te pakken, een hertelling krijgen van de lestijden. Dat is belangrijk voor heel wat scholen in Gent, Geel, Leuven, Tienen, Sint-Pieters-Leeuw, Merelbeke en Destelbergen. Dat zijn de steden en gemeenten die worden getroffen. Door die hertelling krijgen kinderen de kans om fatsoenlijk onderwijs te krijgen.

Ik wil uiteraard ook de minister bedanken voor zijn inspanningen en de collega's die deze amendementen mee hebben ingediend, zowel vanuit de meerderheid, sp.a en de N-VA, als vanuit de oppositie, Open Vld en Groen, voor hun steun. Er bestaat voor dit aspect een kamerbrede steun om het onderwijs vanaf 1 september in de lagere scholen in Gent maar ook in die andere gemeenten op een ordentelijke manier van start te laten gaan.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Minister, het is een jaarlijks terugkerend gegeven dat we discussiëren over het genummerde decreet. Ik denk dat de legistische waarde van een genummerd decreet even zwaar en sterk is als bij een ander decreet. Als ik dan zie dat over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, verstrekkende amendementen zijn neergelegd, dan stel ik in de feiten vast dat iedereen dat ook erkent. En dat is ook goed. Door het feit dat in Onderwijs alle regelgeving per decreet moet worden geregeld, zijn wij een specifiek geval.

Mevrouw Fientje Moerman: Mijnheer Van Dijck, het feit dat er substantiële en verregaande amendementen zijn ingediend, zowel in de commissie als in de plenaire vergadering, op een genummerd onderwijsdecreet, betekent niet dat de oppositie zich akkoord verklaart of haar kritiek laat varen op het feit dat hier ten gronde een onderwijsbeleid wordt gevoerd. Die agendasetting doet de regering. En als dat daarin staat, dan kunnen wij, wanneer wij iets willen wijzigen, niet anders dan daarop verder gaan in onze amendementen. Maar de keuze om het onderwijsbeleid ten gronde in een genummerd decreet te stoppen, is niet door ons gemaakt.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: We hebben daar in de commissie bijna een uur over gediscussieerd. Ik hoop dat we dat debat hier niet herhalen. Ik stel alleen vast dat al mijn voorgangers en ongetwijfeld ook mijn opvolgers, ongeacht tot welke partij ze behoren, gewoon hetzelfde hebben gedaan en zullen doen. En dat is niet meer dan normaal.

Een onderwijsdecreet bevat technische bepalingen, maar doorheen de tijd is de traditie gegroeid dat er ook inhoudelijk wordt gewerkt. En daar is een heel eenvoudige reden voor. In tegenstelling tot andere beleidsdomeinen moet in Onderwijs alles via een decreet worden bepaald. Dat is het grote voordeel dat mijn collega's van Welzijn, Media enzovoort hebben. Zij kunnen heel veel zaken regelen via besluiten. In Onderwijs moet alles via decreet gebeuren. Als wij voor alles een afzonderlijk decreet moeten opstellen, dan zou dat een enorme taakbelasting zijn, niet alleen voor het parlement maar ook voor ons, en zou alles nog meer vertraging oplopen.

Een verzameldecreet als dit getuigt volgens mij van een goede en moderne aanpak van parlementaire werkzaamheden. Al mijn voorgangers hebben dat gedaan, of ze nu van Open Vld of een andere kleur waren, en al diegenen die me zullen opvolgen, of ze nu van Open Vld, sp.a, CD&V, de N-VA, Groen of wat dan ook zijn, zullen identiek hetzelfde doen. Dit is een non-debat.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, u beroept zich op uw voorgangers, maar daarom is dat nog niet juist. U bent niet verplicht de fouten van uw voorgangers te herhalen. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Er is het legaliteitsbeginsel, de grondwettelijke verplichting om heel veel relatief technische regels in een ontwerp van decreet te gieten. Dat is inderdaad een probleem en dat noodzaakt u tot wat we wat oneerbiedig 'rommeldecreten' noemen. Die term is wat ongelukkig. Elk jaar zijn we genoodzaakt tot het doen van allerlei technische aanpassingen van de meest diverse aard. Ik weet dat dit noodzakelijk is. In een andere functie heb ik dat ook enigszins meegemaakt. Niemand neemt het u of de regering kwalijk dat u ons elk jaar een dergelijk ontwerp van technisch reparatiedecreet moet voorleggen. Dat is het punt niet.

Het punt is, zoals mevrouw Moerman ook zegt, dat u daar ook substantieel onderwijsbeleid in stopt, waarbij diverse onderwerpen in één discussie worden gepoold. Dat is wat niet klopt. Het gaat onder meer over het huisonderwijs. Dat is een problematiek op zich, die we eens apart hadden moeten bekijken, met hoorzittingen enzovoort. U had dan uw ontwerpje van decreet over dat huisonderwijs kunnen maken. Dat ware de juiste gang van zaken geweest, maar u voegt dat hier samen met allerlei andere onderwerpen, zoals de taalregeling. Dat vind

ik geen correcte manier van werken. Dat is geen behoorlijke regelgeving, en het Vlaams Parlement zou daar toch een punt van moeten kunnen maken.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, ook ik vind dat u zeer ver gaat. U pleit er bijna voor om het parlement enigszins buitenspel te zetten. Ik vind niet dat we die discussie niet moeten voeren. Ik vind dat we ze telkens opnieuw moeten voeren, want men gaat telkens verder. Als men u een vinger geeft, dan trekt u er bij wijze van spreken de hele arm af. *(Opmerkingen)*

Ik ben het ermee eens dat men nog een aantal losse eindjes vastknoopt. De initiële bedoeling was het schooljaar ordentelijk te doen verlopen. Dan werden er hier en daar wat extra maatregelen ingesluisd. Nu krijgen we echter heel fundamentele decreetstukken. Zo is er de vertaling van de talennota, die compleet via OD XXIII wordt geregeld. Er is het thuisonderwijs, zoals de heer Bouckaert zegt. Er is heel de erkenningsprocedure voor diploma's. Dat is zeer belangrijk. Met dit ontwerp van verzameldecreet op het einde van het werkjaar worden we daar voor het eerst mee geconfronteerd, en moet dat alles op twee namiddagen worden afgehandeld en afgehaspeld, zonder dat er tijd is voor voldoende parlementaire inspraak en voldoende inspraak van het maatschappelijke middenveld. De betrokken actoren krijgen inderdaad niet de kans om in de commissie, via hoorzittingen, hun mening daarover te geven. Ik verzet me hier dus absoluut tegen. Ik ben het helemaal niet eens met uw retoriek dat uw voorgangers dat deden en dat uw nakomelingen dat ook wel zullen doen. *(Gelach. Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Ik wou 'achtervolgers' zeggen, maar dat is ook niet het juiste woord. Ik bedoel diegenen die na u zullen komen. Dan zou men alleen nog met verzameldecreten kunnen werken. Op het einde van het werkjaar zou er dan een ontwerp van verzameldecreet voor Onderwijs zijn. Minister, het beleid op die manier organiseren, zou misschien handig zijn voor u. Dan hebt u niet zoveel last van inspraak, van democratische principes, last met het middenveld en de maatschappelijke actoren en met die vervelende parlementsleden. Maar helaas, we leven nog steeds in een democratie. *(Opmerkingen van de heer Kris Van Dijk)*

Minister Pascal Smet: Het is helemaal geen kwestie van geen inspraak willen of het parlement niet willen betrekken. Als het parlement langer wil praten over OD XXIII, dan kan het dat perfect in de commissie doen. Dat is niet het punt. Bovendien, mevrouw Meuleman, komen alle regelingen die we uitwerken, tot stand na zeer veel overleg. Bij onderwijsbeleid wordt er net heel veel overlegd en opnieuw overlegd. Elke onderwijsbetrokkene heeft echter zijn mening, een beetje zoals in de voetbalwereld elke supporter een mening heeft, en op een bepaald moment moeten we ook wel beslissen.

Voorzitter, ik heb gezegd wat ik daarover wou zeggen. Ik wil de schuld niet in de schoenen van mijn voorgangers schuiven. Ik meen zelfs niet dat er sprake is van schuld. Ik vind het heel wijs om zo te werken. Mijnheer Bouckaert, ik ben ervan overtuigd dat al diegenen die na mij komen, dat ook zullen doen. Zelfs als u ooit minister van Onderwijs zou zijn, dan zou u dat ook doen, en zelfs met veel gretigheid. *(Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert)*

De heer Wim Van Dijk: Minister, weet u wat het vervelende is? Dat er zware, inhoudelijke onderwerpen in zo'n genummerd decreet staan en dat er een tijdsdruk is. Net voor die technische ingrepen die we inderdaad ieder jaar moeten doen, is er een deadline. Ze moeten goedgekeurd worden voor het einde van het parlementaire jaar. Men probeert dan dat genummerd decreet, dat altijd helemaal op het einde komt, door het parlement te jagen. De zware, inhoudelijke onderwerpen worden aan diezelfde tijdsdruk onderworpen. Het is dus helemaal niet waar dat we over die onderwerpen dan een gedegen debat kunnen voeren omdat er een tijdsdruk is.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, mijn excuses dat het debat deze richting uitgaat maar ik wil me niet zomaar houden aan mijn voorbereiding en ook reageren op wat de sprekers voor mij hebben gezegd.

Mevrouw Meuleman, het was misschien een ‘slip of the tongue’, maar ik zou helemaal niet zeggen dat wij ‘helaas nog in een democratie’ leven, want ik ben blij dat wij in democratie leven en ik zou in een sterke democratie willen blijven leven.

Mijnheer Bouckaert, voorzitter van de commissie Onderwijs, ik wou trouwens de loftrumpet steken omdat over deze inhoudelijke themata wel degelijk inhoudelijk is gediscussieerd in de commissie, niet alleen op basis van dit genummerd decreet, maar ook op basis van teksten zoals de Talennota.

Collega’s, ik wil me vooral focussen op de balans die in dit decreet wel degelijk aanwezig is en die over talen gaat. Die balans is belangrijk en gaat twee uitdagingen aan: enerzijds de grote groep van anderstaligen in onze samenleving optimale kansen geven in het Nederlandstalig onderwijs, en anderzijds van de meertaligheid die sommigen ons benijden en waarvan anderen zeggen dat ze vermindert, een sterke troef maken. Sommige buitenlandse politici kijken met een zekere afgunst naar onze meertaligheid. Er worden ook vaak voorbeelden uit België aangehaald, wat mevrouw Moerman daarnet nog heeft gedaan. Ik denk dat de meertaligheid van de doorsnee Vlaming gerust kan worden gelegd naast de meertaligheid van onze Franstalige landgenoten.

Voor die balans moet je incentives kunnen geven daar waar het nodig is, en dat is bij de instroom. Ik wil graag even de volgende cijfers over anderstalige kinderen geven die mevrouw Celis heeft opgevraagd bij de minister. Die kinderen willen wij binnen hun mogelijkheden en vaardigheden optimale kansen geven, want zij bleven zo vaak verstoken van deze instructietaal. In de provincie Vlaams-Brabant hoort gemiddeld 19,8 procent van de kinderen in de basisscholen thuis geen Nederlands. Dat is een op de vijf. In de provincie Antwerpen – dat is heus niet alleen de stad Antwerpen – is dat 17 procent, in Limburg 13 procent, in Oost-Vlaanderen 12,4 procent en in West-Vlaanderen 7,8 procent. In de steden is de uitdaging nog veel groter. De schepen van Onderwijs van Vilvoorde, de heer De Ro, is hier. In Vilvoorde gaat het over 52 procent. De mensen kennen het probleem en willen het aanpakken, maar ze vragen er de nodige hefboomen voor.

Het element van de taalscreening is heel belangrijk. We zullen het verder nog hebben over de waarde en de uitdaging van de taalscreening en de taalproef. De minister heeft zich geëngageerd om hierin de balans te vinden, maar taalproef en taalscreening hebben een andere finaliteit. Taalproef heeft te maken met een toelatingsvoorwaarde – kan iemand starten of moet er nog voorbereiding zijn? –, taalscreening heeft te maken met het bepalen van het niveau en geldt dus voor een bredere context en een verdere pedagogische aanpak.

Dan kunnen we discussiëren over het vaderschap van het taalbadjaar enzovoort. De parlementaire stukken wijzen het uit: heel wat collega’s, over de fracties heen, hebben daar jaren geleden al lansen voor gebroken. Op een bepaald moment is het belangrijk om een meerderheid mee te krijgen, en dat is democratie, dan moet je een verhaal schrijven.

Ik herinner me uitspraken van verschillende politici, van verschillende fracties en ook van de minister in het begin van deze legislatuur. Welnu, we maken het hard en we gaan erop door. Dat moeten we altijd in het achterhoofd houden als we het hebben over die balans. We moeten zorgen dat alle kinderen die volwaardige basis Nederlands onder knoet hebben. Als dat gegarandeerd is, moeten we verder kunnen en durven kijken naar meertaligheid.

Akkoord, je kunt in alles het negatieve proberen te zoeken: aha, men gaat alleen die taal nemen. Welnu, ik heb ook nog vertrouwen in onze scholen, in onze onderwijsinstellingen dat ze keuzes maken in het belang van de toekomstkansen van hun eigen scholieren en studenten en dat ze dat doen op basis van welke verwachtingen ze voor hen hebben, welke taal ze hun

aanbieden om als vierde taal toe te kunnen treden tot de wereld. Ik heb vertrouwen in het verantwoordelijkheidsbesef van scholen.

Collega's, nog even het volgende. Het is in dit debat nog niet aan bod gekomen, maar er zijn toch wat kritische geluiden geweest wanneer we het huisonderwijs hebben aangepakt. In verschillende discussies in de commissie ging het over het huisonderwijs. Heel wat ouders en instellingen doen zeker heel wat lovenswaardig werk, daar ben ik van overtuigd. De keerzijde is dat, wanneer een overheid leerplichtonderwijs organiseert, dezelfde overheid ook moet waken over de kwaliteit ervan. Net zoals ze waakt over de kwaliteit in de scholen, waakt ze ook over de kwaliteit van het taalonderwijs.

Natuurlijk zijn er geen bepalingen voor subsidiëring, maar het gaat wel over de rechten van kinderen. Ouders hebben ook rechten, maar als er leerplichtonderwijs is geïnstalleerd, dan was dat om rechten en toekomstkansen van kinderen wettelijk te verankeren. Het is dan ook niet meer dan logisch dat de overheid ervoor zorgt dat dit op een correcte manier gebeurt.

Met het Onderwijsdecreet XXIII is een belangrijke stap gezet naar de implementatie van de talennota. We moeten dit op de voet blijven volgen, maar we moeten ook scholen en leerkrachten kansen geven om een positief traject af te leggen met een grote groep anderstaligen.

Mijnheer De Meyer, wij weten dat sommige bepalingen misschien weer aan de late kant zijn. Maar als ik zie wanneer we met dit debat gestart zijn, en wanneer het ontwerp van decreet is ingediend, weet ik ook dat we telkenmale met een beetje een wrang gevoel zitten als het gaat over de snelheid waarmee een aantal zaken hier gefinaliseerd kunnen worden terwijl het anderzijds nog een tijd duurt vooraleer de zaken duidelijk zijn voor het onderwijsveld om de implementatie waar te maken.

Mijn fractie zal in elk geval unaniem dit decreet goedkeuren. (*Applaus bij de N-VA en sp.a*)

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Voorzitter, minister, collega's, graag wil ik even tussenkomen met betrekking tot de maatregelen die genomen werden in OD XXIII, waarmee wij de decretale basis wijzigen voor de speciale onderwijsleermiddelen voor het basisonderwijs, het secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs, met als doel de invoeging van de ondersteuning door tolken Vlaamse Gebarentaal of schrijftolken. Ik kan het belang hiervan niet genoeg benadrukken.

Concreet betekent het dat in Vlaanderen dove en zwaar slechthorende leerlingen en studenten vanaf nu in principe het recht krijgen om de lessen te kunnen volgen met ondersteuning van een tolk Vlaamse Gebarentaal of schrijftolk. Hierdoor zullen deze kinderen veel gemakkelijker en interactiever de les kunnen volgen en veel actiever kunnen participeren in de klas. Concreet hebben deze maatregelen een impact op zowel het basisonderwijs als het secundair onderwijs, op het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs. Voortaan wordt dus ook in het basisonderwijs de ondersteuning door tolken Vlaamse Gebarentaal en schrijftolken mogelijk.

Voor een goed begrip is het belangrijk te weten dat tot nu toe de ondersteuning van dove of slechthorende leerlingen in het gewoon onderwijs door een tolk beperkt is gebleven tot het secundair en hoger of universitair onderwijs. Het uitsluiten van dove of slechthorende leerlingen in het gewoon basisonderwijs voor de ondersteuning door een tolk dateert van midden de jaren 90 van de vorige eeuw, toen werd geëxperimenteerd met het voorzien van tolken Vlaamse Gebarentaal in het Vlaamse onderwijs.

De redenering die gemaakt werd en die toen in de doelgroep vertegenwoordigd door onder meer de Federatie van Vlaamse Dovenorganisaties en de dovenscholen werd gedeeld, was dat op heel jonge leeftijd de leerling nog onvoldoende de Vlaamse Gebarentaal beheerst om op een zinvolle manier van een tolk gebruik te kunnen maken. Ook vonden ze het meer

aangewezen dat jonge dove kinderen eerst naar een dovenschool gingen omdat daar alles was voorzien voor hen. Bovendien was er een groot tekort aan tolken Vlaamse Gebarentaal. Samen met de vaststelling dat toch niet iedereen volwaardig ondersteund kon worden, leek het aangewezen om de toekenning van tolken Vlaamse Gebarentaal te beperken tot het secundair en hoger onderwijs.

Hoewel deze beperking destijds te verantwoorden was, is ze nu niet langer houdbaar. Eerst en vooral diende rekening te worden gehouden met het VN-verdrag voor de rechten van personen met een handicap, dat Vlaanderen inmiddels mee heeft geratificeerd. Daarnaast is het onderwijs aan dove kinderen heel sterk geëvolueerd. In de speciale 'dovenscholen' in Brugge, Gent, Antwerpen, Brussel en Hasselt zitten nu vooral dove leerlingen met speciale of bijkomende noden. Het grootste deel van de normaal begaafde dove leerlingen zit nu in het gewoon onderwijs via het systeem van het geïntegreerd onderwijs, het zogenoemde gon.

Er worden substantieel meer tolkuren toegekend en het gebruik van schrijftolken heeft ingang gevonden. Belangrijk hier is dat de ondersteuning door een tolk voor een dove of slechthorende persoon moet worden gezien als een redelijke aanpassing.

Dit is in lijn met het Vlaamse Gelijke Kansen- en Gelijke Behandelingsdecreet, zeg maar het Non-discriminatie-decreet van 2008. Gelet op de voorgeschiedenis van de aanwending van tolken voor dove of slechthorende leerlingen in het basisonderwijs, moet specifiek voor het basisonderwijs de afweging worden gemaakt of het hulpmiddel, in casu dus de tolk Vlaamse Gebarentaal of schrijftolk, bruikbaar of nuttig is voor de betrokken dove leerling. Immers, indien er voor een individu een ondersteuning gevraagd wordt die niet bruikbaar is voor de concrete persoon met een handicap, dan is die gevraagde aanpassing niet redelijk en hoeft de overheid ze ook niet te faciliteren en/of te subsidiëren.

De redelijkheid – in dezen de bruikbaarheid – van de bedoelde aanpassing mag ook worden getoetst. Maar de toetsing bij een hulpmiddel, waar er een duidelijke relatie is tussen de beperking en het hulpmiddel, moet op individuele basis gebeuren. Er moet dus telkens worden afgewogen of de aanpassing redelijk is voor die persoon met een handicap in die welbepaalde situatie waar het hulpmiddel voor wordt gevraagd. Dit kan dus niet in algemene termen worden gesteld.

De afweging van de zinvolheid en bruikbaarheid van een tolk Vlaamse Gebarentaal of schrijftolk voor een dove leerling in het basisonderwijs zal een onderdeel zijn van de door de Vlaamse Regering verder uit te werken procedure voor de aanvraag en toekenning van deze middelen – zie artikel 91, paragraaf 1, tweede punt. Dat geldt uiteraard voor alle mogelijke speciale onderwijsleermiddelen.

Door deze maatregelen is er een wettelijke basis om voor zeker 70 procent van de lessen tolkondersteuning mogelijk te maken voor dove leerlingen in het secundair onderwijs of voor studenten in het hoger onderwijs. Gezien het tolkente kort zal dat stapsgewijs moeten worden gerealiseerd. Hierbij moet het beroep van tolk Vlaamse Gebarentaal aantrekkelijker worden gemaakt door betere uurvergoedingen.

Dove leerlingen en studenten zullen uiteraard niet zomaar een tolk krijgen. Ze moeten beantwoorden aan decretaal bepaalde criteria wat betreft gehoorverlies en de aanvraagprocedure doorlopen. De Vlaamse Regering legt de procedure voor de aanvraag en toekenning van de tolken vast. Ook bepaalt ze het totaal beschikbare urenpakket voor tolken Vlaamse Gebarentaal en schrijftolken per schooljaar.

Het is ook belangrijk te benadrukken dat dove studenten nu toegang kunnen krijgen tot alle vormen van hoger onderwijs. Ze kunnen overal waar nodig rekenen op tolkondersteuning. Ze krijgen dezelfde keuzevrijheid en doorstudeermogelijkheden als horende leerlingen.

In theorie waren er geen belemmeringen maar in de praktijk waren dove studenten afhankelijk van de goodwill van de hogescholen en universiteiten. Met als gevolg een grote

braindrain van dove studenten naar het buitenland. Hopelijk kunnen we deze braindrain hiermee stoppen of toch verminderen.

In 2015-2016 komt er een evaluatie van de tolkvoorziening in het onderwijs, waarna zo nodig kan worden bijgestuurd.

Collega's, voor mij zijn deze maatregelen een voorlopig eindpunt van een lang proces. In de jaren 90 stond ik mee op de barricaden voor meer tolken gebarentaal in het onderwijs. Samen met dovenorganisaties ging ik de straat op om het recht op volwaardig onderwijs voor dove kinderen en jongeren af te dwingen. Ikzelf heb vanaf mijn 10e jaar in het gewoon onderwijs gezeten. Maar pas als uitwisselingsstudente in de Verenigde Staten in 1987-1988, toen ik op een Amerikaanse high school zat en daar een tolk Amerikaanse Gebarentaal in actie kon zien – ik zat samen met een dove leerlinge in de klas –, besepte ik wat ik allemaal gemist had in de les. Ik zag en besepte toen pas hoe belangrijk een tolk gebarentaal is voor de inclusie van dove kinderen in het onderwijs, en voor de inclusie van dove mensen in de maatschappij in het algemeen.

Onderwijs is communicatie en interactie. En communicatie gaat via taal: zonder taal, geen communicatie en geen onderwijs. Tolken zijn met andere woorden een cruciale sleutel voor het onderwijssucces van dove leerlingen en studenten. Vlaanderen zet met deze decreetswijzigingen eindelijk een grote stap vooruit in het bieden van gelijke onderwijskansen aan dove kinderen en jongeren. Ik hoop dat dit een mijlpaal kan zijn en dat nog verdere stappen in de toekomst zullen volgen. Bedankt voor uw aandacht. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Dames en heren, waarde collega's, voorzitter, minister, mijn eerste opmerkingen gaan over de algemene werkwijze bij dit ontwerp van decreet. In de discussie heb ik een beetje mijn 'poer' vershoten, maar anders komt het niet in het verslag. Het is elk jaar hetzelfde, maar dit jaar is het hetzelfde in het kwadraat. Op de vooravond van de Vlaamse feestdag wordt het Vlaams Parlement verplicht een hele reeks ontwerpen en voorstellen van decreet te behandelen, die dan op een drafje moeten worden goedgekeurd. Wie voor de bespreking in de plenaire vergadering enige eendacht en wat tijd durft op te eisen, wordt bijna als een spelbederver en een verstoorder van het parlementaire luxeverzuim bestempeld.

Dit jaar is het bijzonder erg. De genummerde onderwijsdecreten worden traditioneel rommeldecreten genoemd, een beetje ten onrechte, want deze decreten bevatten meestal technische, maar niet minder noodzakelijke aanpassingen aan de ingewikkelde regelingen in het onderwijs, die volgens het legaliteitsbeginsel allemaal in decretale teksten moeten worden gegoten. Alle parlementsleden hebben er dan ook begrip voor dat in deze zogenaamde rommeldecreten de meest diverse onderwerpen worden aangeraakt, het betreft immers maar technische regelingen.

Wel heeft het parlement er in een resolutie op aangedrongen dat deze maatregelen, die wel een impact kunnen hebben op het reilen en zeilen van de besturen van de onderwijsinstellingen, tijdig aan de scholen zouden worden meegedeeld, namelijk voor 25 juni. Die resolutie hebben wij goedgekeurd. Het is een punt waarop de heer De Meyer altijd terecht hamert in de commissie. Dit OD XXIII is echter 'too late' en 'too much': 'too late' omdat het al 10 juli is, dus ruim voorbij de behoorlijkheidsdatum die in de resolutie is voorgesteld, en 'too much' omdat het niet gaat om een rommeldecreet met diverse technische bepalingen, maar om een megadecreet waarin verschillende substantiële hervormingen werden samengebracht.

– *Mevrouw Veerle Heeren, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Er zijn substantiële hervormingen voor het huisonderwijs, het talenaanbod, het taalbad, het Content and Language Integrated Learning (CLIL), het godsdienstonderwijs, de stageregelingen, de personeelsformatie in het hoger onderwijs enzovoort. Dat is in strijd met

de meest fundamentele principes van behoorlijke regelgeving. Ten eerste verhindert men op die wijze dat er vooraf in de publieke opinie een behoorlijk maatschappelijk debat kan worden gevoerd, dat dan in de parlementaire commissie onder meer via hoorzittingen zijn beslag krijgt in het Vlaams Parlement. Dat debat wordt nu versmoord in de patchwork quilt van dit megadecreet. Ten tweede kan ook in het parlement zelf geen behoorlijk debat meer worden gevoerd. In een paar namiddagzittingen moest men over een panoplie van onderwerpen discussiëren. Nu, in de voltallige vergadering, heeft een fractie amper een half uur om al deze diverse onderwerpen aan te snijden.

Voorzitter van het parlement, u hebt als taak ervoor te zorgen dat het parlement zijn taak behoorlijk kan uitvoeren. Ik hoop dat u dit zult aankaarten bij de regering, om ervoor te zorgen dat de ontwerpen meer gespreid in het jaar worden ingediend en dat ernaar wordt gestreefd elk substantieel onderwerp in één decreet te regelen en geen tien quasidecreten in één formeel megadecreet te gieten.

Als dit zo voortgaat, wat verhindert de Vlaamse Regering dan nog elk jaar al haar ontwerpen in één gigadecreet te gieten zodat we alles er in maximaal drie uur en een half – zeven maal een half uur, want er zijn zeven fracties – kunnen doorjagen in dit parlement?

Minister Pascal Smet: Zoals in China?

De heer Boudewijn Bouckaert: Misschien, ja. Als u daar uw mosterd haalt, minister, dan vind ik dat wel bedenkelijk.

Op de vooravond van de Vlaamse feestdag, waarde leden en collega's van de N-VA, waarop we de overwinning van de Vlaamse stadsdemocratieën op de Franse feodaliteit vieren – de essentie van de Vlaamse feestdag – mag dat wel eens worden benadrukt. Ik weet dat we volgende week een nieuwe feodale show krijgen – op mijn verjaardag dan nog –, de overwinning is dus nog niet volledig, maar het Vlaams Parlement zou toch zijn best moeten doen om een modeldemocratie te zijn. Met deze werkwijze is dat niet het geval.

Inhoudelijk gezien staan er in het megadecreet heel wat bepalingen die onze goedkeuring wegdragen en waar we dan ook 'voor' hebben gestemd. Voorzitter, u zult zien dat we naargelang het thema anders zullen stemmen. We kunnen ook niet anders, want de bepalingen zijn van zeer diverse aard. Zonder volledig te zijn, vermeld ik hier de bepaling dat de leerplannen godsdienst, niet-confessionele zedenleer en cultuurbeschouwing in overeenstemming moeten zijn met de internationale en grondwettelijke beginselen van de rechten van de mens en in respect moeten worden gegeven voor de andere eindtermen en ontwikkelingsdoelen. Die bepaling benadrukt dat de godsdienstige en ideologische diversiteit in ons onderwijs mogelijk en wenselijk is, maar slechts voor zover het in overeenstemming is met de gemeenschappelijke sokkel van de humanistische waarden waarop de Westerse beschaving is gebouwd. Ik heb dat principe van de gemeenschappelijke sokkel ook al in andere contexten aangehaald. Ik vind het goed dat het duidelijk wordt vermeld in dit ontwerp van decreet.

Het mag duidelijk zijn dat de Verklaring van Cairo, waarbij de mensenrechten maar gelden in zover ze in overeenstemming zijn met de sharia, niet tot die beginselen behoort en dus geen plaats heeft in de godsdienstlessen. Ik hoop dat de inspectie hier heel nauwgezet op zal toezien.

Andere goede regelingen zijn de regeling van het taaltraject en het taalbad voor de nieuwkomers in het basisonderwijs en de screening van de kennis onderwijstaal bij de instroom in het secundair onderwijs, omdat – daar bestaat een goede consensus over in dit Vlaams Parlement – een goede taalkennis een noodzakelijke, maar weliswaar geen voldoende voorwaarde is van integratie.

Een andere goede regeling is de mogelijkheid om vanaf de tweede graad in het basisonderwijs Frans te geven, hoewel ik de scholen ook de mogelijkheid had gegeven om dit

ook voor Engels mogelijk te maken. Voorts zijn er een hele reeks vereenvoudigingen in het hoger onderwijs en ook een verbetering van het statuut van praktijkassistent die onze goedkeuring kunnen wegdragen.

Onze kritiek betreft vooral sommige bepalingen over het huisonderwijs, CLIL, de stages in het tso en bso en de werkwijze van Limburg Alleen. Wat in het decreet onder huisonderwijs wordt begrepen, is in de Vlaamse samenleving een zeer gevarieerde realiteit. Daaronder valt immers huisonderwijs in de strikte zin van het woord, zoals men het semantisch begrijpt, namelijk onderwijs dat thuis wordt gegeven, meestal door de ouders zelf, maar daaronder vallen ook echte private scholen, met klassen en leraars, die geen erkenning en subsidies hebben gevraagd, maar op een georganiseerde en meestal degelijke wijze onderwijs verstrekken. Het deed mij genoegen dat de minister erkende dat heel wat privaat onderwijs een hoge kwaliteit heeft en dus ook zijn bestaansreden heeft in het Vlaams onderwijslandschap. Maar door dit alles op een hoop te gooien en onder de noemer huisonderwijs te brengen, geeft men de indruk dat al die initiatieven kwalitatief ongeveer gelijk zijn en op dezelfde wijze moeten worden behandeld en gewantrouwd. Dat is spijtig, maar het is het gevolg van de werkwijze met dit megadecreet dat we over de gevarieerde realiteit van het privaat onderwijs en huisonderwijs geen diepgaander debat hebben kunnen voeren.

Aanknopingspunten voor zo'n debat vindt u bijvoorbeeld in het verslag van de kinderrechtencommissaris. Hij maakt een aantal opmerkingen waarover een breder debat mogelijk zou zijn geweest.

Nu wordt bijvoorbeeld de regeling ingevoerd dat een kind dat huisonderwijs volgt, een getuigschrift basisonderwijs respectievelijk een getuigschrift secundair onderwijs moet behalen. Als het kind dat na twee pogingen niet behaalt, moeten de ouders het kind verplicht inschrijven in een erkende school. Die bepaling ademt een regelrecht wantrouwen uit ten opzichte van alle private scholen en alle vormen van huisonderwijs.

Als een kind tweemaal faalt, hetzij voor het getuigschrift basisonderwijs, hetzij voor een getuigschrift secundair onderwijs, is er inderdaad een probleem. Dat zult u mij niet horen ontkennen. Dan is er een probleem, meer bepaald met die specifieke vorm van huisonderwijs die het kind tot dan toe had gevolgd. Niets zegt echter dat het kind niet zou slagen wanneer het een andere vorm van huisonderwijs zou volgen. Onder huisonderwijs gaat immers een zeer gevarieerde realiteit schuil.

Ik had dan ook een amendement ingediend om het kind dat toe te laten, weliswaar door controle van het leerplan door de inspectie. Spijtig genoeg is dat niet aanvaard, waardoor mijns inziens op een onevenredige wijze de grondwettelijke onderwijsvrijheid wordt geschonden.

Als argument wordt hier met het recht van het kind op een kwaliteitsvol onderwijs gezwaaid. Dat argument rechtvaardigt zeker een controle op de kwaliteit van het huisonderwijs, zoals dat onder meer al bestaat via de inspectie. Het argument rechtvaardigt echter niet het dichtgooien van de poort naar alle vormen van huisonderwijs. Men vergeet immers dat voor een aantal leerlingen het reguliere onderwijs moeilijk ligt en zij slechts in het huisonderwijs een flexibele oplossing vinden voor hun leerproblemen. Ik hoop dan ook dat het Grondwettelijk Hof, mocht het daarover gevat worden, die onevenredige beperking van de grondwettelijke onderwijsvrijheid zal vernietigen.

De CLIL-methode, dames en heren, kent voor- en tegenstanders in wetenschappelijke en politieke kringen. We hebben daar een degelijk debat over gevoerd naar aanleiding van de talennota. Men kan argumenten voor en tegen de CLIL-methode geven, maar ze verdient op zijn minst het voordeel van de twijfel. Daarom is de voorzichtige regeling ervan in dit ontwerp van decreet grotendeels positief. De scholen worden er niet toe verplicht, en ook de leerlingen in de scholen die ervoor kiezen, worden er niet toe verplicht. De methode zal zich

dus op het veld moeten bewijzen, en dat is een goede werkwijze. Het is ook de werkwijze die bij de hervorming van het secundair onderwijs is aangenomen: de vernieuwing moet zich op het veld bewijzen.

Voor zover ik de aanhangers van CLIL echter goed begrepen heb, houdt immersieonderwijs in dat men grondig ondergedompeld wordt in het anderstalige onderwijs. Het is een beetje zoals de methode van Johannes de Doper: je wordt tot boven je hoofd ondergedompeld in het water van de Jordaan. Verschillende collega's hebben erop gewezen dat 20 procent ruimschoots onvoldoende is. Met andere woorden: CLIL-mini is gelijk aan CLIL-nul. Zo heb ik het toch begrepen.

Om te voorkomen dat een groter percentage, zoals Open Vld voorstelt, zou leiden tot echt tweetalige scholen, wat problemen zou kunnen geven in de Vlaamse Rand, had ik voorgesteld het op 40 procent te houden, maar dit gespreid over twee talen: Engels-Frans, Duits-Engels, Duits-Frans. Dat amendement heeft het niet gehaald, en dus zal mijn fractie voor het amendement van Open Vld stemmen.

Ik heb alleen een beetje mijn twijfels over het Spaans. Mevrouw Moerman, het klopt dat onze Erasmusstudenten vooral naar Spanje trekken, maar dat het Spaans daarom in het CLIL zou moeten worden betrokken, lijkt mij een beetje overtrokken. De motivering van onze studenten om vooral naar Spanje te gaan, heeft ook veel te maken met de zon. Ik heb altijd gestimuleerd dat de studenten wat meer naar Duitsland, Scandinavië of Engeland zouden trekken. Ik denk dus niet dat dit argument doorslaggevend is, maar niettemin zullen wij voor het amendement stemmen.

Ten slotte is er de regeling van de stages. De leerlingenstages worden een verplicht onderdeel voor alle derdegraadsopleidingen tso en bso. Op schooljaarbasis komt dat overeen met minimaal achttien halve dagen. In de sector is op die bepaling al met veel scepsis gereageerd. Nu al slaagt men er dikwijls niet in om in de bedrijven in voldoende stageplaatsen te voorzien.

Bovendien zal dit deskundig moeten worden verwerkt in het masterplan secundair onderwijs waarin het tso en bso wel of niet zullen verdwijnen. Ik denk dat de intentie van deze bepaling zeer goed is, maar de bepalingen komen mij een beetje prematuur en wat ondoordacht over. De uitvoering ervan roept heel veel vraagtekens op.

Een laatste punt, voorzitter, zal u ongetwijfeld raken, betreft het Limburgamendement, waarbij de handelswetenschappen worden toegelaten in Hasselt. Ik doceer rechtseconomie aan de universiteit. Daarin komt een hoofdstuk voor, namelijk 'public choice'. Daarin wordt uitgelegd hoe minderheidsstandpunten of bepalingen die belangrijk zijn voor een minderheid in de bevolking, toch een meerderheidsstandpunt kunnen worden. Men noemt dat 'logrolling' en 'pork barrel'. Ik dacht dat het Vlaams Parlement daar misschien van zou verstoken zijn, maar dat is niet het geval. In elke fractie gaat de Limburgse subfractie lobbyen en zegt: keur dit alstublieft goed of ik word in Limburg als een landverrader bestempeld, de staatscourant van Limburg, Het Belang van Limburg, gaat mij kruisigen! Alstublieft, doe dat niet! Elke fractie heeft natuurlijk medelijden met de Limburgse deelgenoot en steunt dit. Op die manier wordt een fractioneel belang een algemeen belang. Dat is perfect zoals het in de 'public choice' wordt beschreven.

Hier gaat het om een vrij onschuldige aanpassing, namelijk handelswetenschappen. Cleantech krijgt dus niet zijn bio-ingenieurs. Hoe dat komt, weet ik niet, daar zal wel een zekere hand van God achter zitten. Er zijn goede argumenten gegeven in het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK). Er is een complementariteit met economie, dat er reeds is, en met rechten. Handelswetenschappen eraan toevoegen is op zichzelf niet zo drastisch, maar we moeten ons toch goed realiseren hoe we bezig zijn, collega's.

Kijk eens naar de situatie in Brussel. In Brussel hebben we de grote kans gemist om een grote Vlaamse universiteit te maken door de Katholieke Universiteit Brussel (K.U. Brussel) en de

Vrije Universiteit Brussel (VUB) te fusioneren, maar omwille van compleet achterhaalde ideologische tegenstellingen en het gelobby van bepaalde associaties is dit niet gelukt. Ik heb dit meegemaakt op het veld met mijn vriend oud-rector van de KUB Mark Van Hoecke. Een groot deel van de jongere docenten stond daar volkomen achter. De oudere docenten zaten wat gevangen in de oude ideologische tegenstelling. We hebben die kans gemist om een grote Vlaamse universiteit te maken in Brussel.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Bouckaert, u kunt dat misschien beschouwen als een particulier of regionaal belang. We bespreken hier veel dingen die je particulier of regionaal zou kunnen zien. Het grote probleem ontstaat wanneer dit in tegenstrijd zou zijn met het algemeen belang. Ik wil hier onderstrepen dat ik juist geloof in de netwerksamenleving. Ik geloof ook dat onze kennissamenleving een netwerkkenissamenleving moet zijn. Dat je altijd de juiste keuzes moet maken over hoe je kennis over Vlaanderen verspreidt, daarover ben ik het met u eens. Je moet altijd zorgen dat het niet tegen het algemeen belang ingaat. Maar een regionaal, particulier belang komt hier meermaals aan bod.

De heer Boudewijn Bouckaert: Netwerk is een term. Netwerken kun je op verschillende manieren realiseren. Maar, mijnheer Sannen, het is niet dat ik uw provincie geen universiteit zou gunnen. Ik weet trouwens dat de Universiteit Hasselt goed bezig is, want heel wat Antwerpse studenten verhuizen naar het platteland en gaan lessen volgen in Hasselt. Hasselt gebruikt dikwijls meer moderne methodes en wordt daardoor aantrekkelijker voor studenten.

Mijnheer Sannen, wat mij stoort, is de werkwijze. We gaan hier op een gesaucissoneerde manier hier en daar richtinkjes toevoegen. Wat we te weinig doen, is het geheel in Vlaanderen bekijken en de afwegingen maken in hoeverre het argument van de kritische massa geldt.

Ik ben van 1980 tot 2013 hoogleraar geweest en ik weet dat een grote universiteit met alle disciplines enorme voordelen heeft: de interdisciplinariteit, de mogelijkheid om een grote bibliotheek te maken en enorm veel kennis samen te brengen. Dat zijn enorme troeven. Zo een groot kenniscentrum levert een toegevoegde waarde op zichzelf op.

Langs de andere kant is er het argument van de regionale spreiding. Ik wil dit ook niet ontkennen. Je moet niet alles willen poolen.

Goed, die twee elementen moeten inderdaad spelen, maar dan moet je de situatie bekijken in geheel Vlaanderen. Hier wordt plots – pardoos – een klein element veranderd, onder druk van particuliere omstandigheden, zoals de crisis in Limburg. Ik ontken dat niet, en ik ben er ook wel gevoelig voor, maar de grote vraag is of je dat oplost met een richting handelswetenschappen. Waarschijnlijk niet. Goed, het is een element, maar het is geen goede werkwijze van universitair beleid.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Bouckaert, u bent begonnen met te spreken over een vuilbakdecreet.

De heer Boudewijn Bouckaert: Een rommeldecreet.

De heer Ludo Sannen: Een genummerd decreet is altijd een samenbundeling van alle mogelijke elementen, en is dus op zichzelf geen schoonheidsproduct. Natuurlijk, een regering maakt daar gebruik van. Het is dan ook logisch dat parlementsleden van het instrument dat hier dan toch op tafel ligt, gebruikmaken om dingen te realiseren die ook inderdaad geen schoonheidswedstrijd zullen winnen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijnheer Sannen, het woord ‘gebruik’ moet je vervangen door het woord ‘misbruik’, omdat zo’n decreet een verzameldecreet is. Ik zal het woord ‘rommeldecreet’ niet gebruiken, want dat drukt een negatieve waardering uit. Zo’n verzameldecreet is een noodzakelijk instrument om allerlei kleine technische bepalingen in samen te brengen. Het is geen instrument om daarmee onderwijsbeleid te voeren. Ik neem daarbij de woorden van mevrouw Moerman over. Het toevoegen van richtingen op basis van

een provinciaal belang is een onderdeel van onderwijsbeleid, en daarom vind ik dat er van dit instrument misbruik wordt gemaakt.

Ik hoop dat in de volgende jaren – maar dat zal voor de volgende legislatuur zijn – dit parlement zich eens bezint over het universitaire en hogescholenlandschap, en alles in zijn geheel eens kan bekijken. Ik hoop dus dat we de gelegenheid krijgen om daar een grondig debat over te voeren, ook over de financiering. Met deze werkwijze is dat echter niet mogelijk. Ik dank u voor uw aandacht.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik gun Limburg natuurlijk heel veel. Los van de werkwijze die we hebben gebruikt om een aantal dingen in Limburg recht te trekken, wil ik toch nog heel even ingaan op de opmerking van collega Bouckaert, die zegt dat het onschuldig is dat handelswetenschappen nu ook in Limburg wordt aangeboden.

Ik wil niet vervallen in regionalisme, maar ik vind het mijn taak om dit te zeggen: voor één instelling is dat helemaal niet onschuldig. Die instelling telt vandaag in de handelswetenschappen 240 studenten uit Limburg, waarvan de instroom dreigt op te drogen. Het gaat hier over de Hogeschool-Universiteit Brussel (HUB), maar het had evengoed over een andere instelling kunnen gaan. We moeten dit echt wel voor ogen houden.

Ik begrijp dat de stap wordt gezet. De bewering dat het allemaal zo onschuldig is, klopt echter niet. Eigenlijk gaat het voor een bepaalde instelling om een groot aantal studenten. *(Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert)*

De heer Boudewijn Bouckaert: Dit dreigt een zero-sum operatie te worden. Dit zal grotendeels leiden tot de verplaatsing naar Hasselt van Limburgse studenten die zich nu in Brussel bevinden. Hierdoor zal de Vlaamse aanwezigheid in Brussel nogmaals worden verzwakt.

Op zich is dit geen argument om de beslissing niet te nemen. In mijn ogen is dit echter het probleem met deze werkwijze. Er wordt partieel iets ingevoerd zonder naar de verdere repercussies te kijken. *(Opmerkingen van de heer Jos De Meyer)*

De heer Vereeck moet nu zwijgen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, als laatste spreker kan ik het kort houden. Ik zal niet heel het debat herhalen dat al eerder in de commissie is gevoerd. Ik wil wel nog even de belangrijkste punten van kritiek van mijn fractie op het voorliggend ontwerp van verzameldecreet opsommen.

De vorige sprekers hebben al voldoende opgemerkt dat een algemeen verzameldecreet niet de juiste manier is om een nieuw te beleid te voeren. De onderwerpen die tot een nieuw beleid leiden en waar we problemen mee hebben, hebben betrekking op drie thema's, namelijk de taal, het huisonderwijs en de erkenning van de gelijkwaardigheid van diploma's.

Wat het huisonderwijs betreft, heeft de heer Bouckaert al opgemerkt dat we het onderscheid tussen privéonderwijs en effectief huisonderwijs moeten maken. Dit zijn twee verschillende sectoren. Naast de kleine, onafhankelijke privéschooltjes is er ook de problematiek van het thuisonderwijs na de uitval of de uitstoting uit de school. Dit leidt tot een toenemend aantal leerlingen die zich tot de Examencommissie wenden.

De kinderrechtencommissaris heeft al verklaard dat we ons hier eens over moeten buigen en dat we dit probleem moeten aanpakken. Dit punt staat al lang op de agenda. We moeten nagaan op welke wijze we hier het best een antwoord op kunnen formuleren. Nu sluipt met het voorliggend ontwerp van decreet een regeling binnen die beide sectoren op een

gelijkaardige wijze treft. Hierdoor kan met de concrete problematiek van beide sectoren geen rekening worden gehouden.

Wij zijn steeds vragende partij geweest om dit apart te regelen en om een grondige discussie te voeren. We weten immers dat de kinderrechtencommissaris deze problematiek al meermaals heeft aangekaart. We hebben hierover geen inhoudelijke discussie kunnen voeren. Ik heb het verslag van de besprekingen nog eens nagelezen. In feite gaat het om een vluchtige discussie. Niemand is gehoord. Er is redelijk wat protest vanuit het werkveld tegen de nieuwe regeling. We vragen ons dan ook af waar die regeling vandaan komt. Waar is de regeling in het ontwerp van decreet op gebaseerd? Wij hadden het in elk geval liever anders gezien.

Wat de erkenning van diploma's betreft, is onze kritiek nog fundamenteler. Vandaag zullen we in Vlaanderen de speedy pass voor de erkenning van gelijkwaardigheidsbewijzen invoeren. Wie veel geld heeft en bereid is veel te betalen, zal snel een erkenning van het buitenlands diploma ontvangen. Wie minder gegoed is, zal meer moeten betalen en zal langer moeten wachten. Voor die mensen duurt het langer voor ze kunnen beginnen te werken of een job kunnen beginnen te zoeken.

We zijn absoluut voorstander van een goede procedure. De erkenning van diploma's moet zo snel, zo efficiënt en zo goedkoop mogelijk verlopen. Dit is trouwens ook de vraag van de Europese Commissie.

De erkenning van het diploma is nu ook niet gratis. Het is een enorme rompslomp. Ik heb die procedure zelf doorlopen. Het is nodig een beëdigd vertaler in te schakelen en dergelijke. Het is allemaal niet zo evident. We zouden dit een stuk gemakkelijker moeten maken.

Gelukkig zorgt een amendement van Open Vld, dat wij hebben gesteund, hier enigszins voor. We hadden zelf ook al een gelijkaardig amendement ingediend. Uiteindelijk heeft de meerderheid dit amendement op ons aandringen overgenomen. Ten gevolge van dit amendement zal worden nagegaan hoe de procedure in veel gevallen zo automatisch mogelijk kan worden gemaakt.

Daarnaast hadden we nog drie amendementen. We hadden een amendement om de hele speedy pass te schrappen, want wij zijn daar absoluut geen voorstander van. We hadden een tweede amendement om de kosten te beperken door ervoor te zorgen dat bij meerdere diploma's maar één keer betaald moet worden. Met een derde amendement wilden we toch nog eens de uitzonderingen bekijken voor mensen die zeker niet kunnen betalen, zoals vluchtelingen of anderen die het financieel moeilijk hebben, maar die wel een engagement tonen ten aanzien van Vlaanderen doordat ze ingeschreven zijn bij de VDAB of in een inburgeringscursus. Ook dat amendement werd helaas niet aanvaard en dat vinden we jammer. Met de regeling voor de erkenning van diploma's die nu is ingeschreven in het ontwerp van decreet, zijn we niet echt gelukkig. Het had veel beter gekund, het was absoluut niet nodig geweest om het zo duur te maken.

Een volgend belangrijk thema in het ontwerp van decreet betreffende Onderwijs XXIII, is de conceptnota Talen. De talennota hebben we een tijdje geleden gehad, nu wordt die decretaal geregeld. Er zijn twee belangrijke punten. De ene poot betreft het stimuleren van het aanleren van een vreemde taal en geldt voor iedereen. De tweede poot is het aanleren van Nederlands aan anderstaligen. Het zijn twee heel belangrijke elementen in het ontwerp van decreet. We vinden het voor beide essentieel dat de kennis van het Nederlands voldoende is, aangemoedigd wordt, bevorderd wordt en er zeker niet op achteruit gaat. Ik meen dat niemand in dit parlement die bezorgdheid niet deelt.

Inzake het stimuleren van het aanleren van een vreemde taal worden er volgens ons een aantal stappen in de goede richting gezet. Er zal vroeger kunnen worden begonnen met het aanleren van het Frans en CLIL wordt eindelijk mogelijk gemaakt in Vlaanderen, nadat het in Wallonië al veel langer met succes wordt ingezet. Maar we vinden de maatregelen toch nogal halfslachtig, men durft niet ver te gaan, men doet het op een vrij verkrampde manier. CLIL

wordt wel mogelijk, maar enkel vanaf het middelbaar en enkel voor een heel beperkt percentage van de leertijd, terwijl wetenschappers zeggen dat zo iets goed gedaan moet worden, zo niet zullen er geen resultaten zijn en bestaat de kans op een omgekeerd effect. We waren er voorstander van om dit uit te breiden en om in meer tijd te voorzien om zeker te zijn van alle goede effecten van CLIL. We steunen dan ook het amendement van Open Vld ter zake.

Het aanleren van het Nederlands voor anderstaligen is natuurlijk uitermate belangrijk voor een succesvolle carrière in het onderwijs, voor een succesvol leven hier, voor de integratie van vreemdelingen in Vlaanderen. Niemand zal dat betwisten, maar we kunnen ons niet echt vinden in de manier waarop het in dit ontwerp van decreet gebeurt. Er wordt vooral nadruk gelegd op taalscreenings, op testen, op een heel schoolse manier van het aanleren van het Nederlands, op een formele manier van leren en op taalbad die ervoor zorgen dat de segregatie nog meer in de hand wordt gewerkt. Wetenschappers zijn echter steeds meer van mening dat het om goede resultaten te halen belangrijk is om bij kinderen die hier aankomen, de nadruk te leggen op hun welzijn en op een zo goed mogelijke informele manier om die taal aan te leren. We mogen ze niet dwingen in het schoolse keurslijf waar ze het soms moeilijk mee hebben. We mogen ze niet apart zetten van hun klasgenootjes, maar we moeten hun integratie zo snel en vlot mogelijk laten verlopen door ze zo veel mogelijk samen te houden.

Dit ontwerp van decreet druist in tegen heel wat principes van het aanleren van een taal. Het is voor mij een eerder ouderwetse en conservatieve manier van kijken naar taal en naar het aanleren van taal, en dat vinden wij een gemiste kans.

De heer Kris Van Dijck: Mevrouw Meuleman, u begint uw discours met te zeggen dat iedereen het erover eens is. Ik hoor het! Ik hoor het dat iedereen het erover eens is dat we hier echt op moeten inzetten.

U bent er tegen dat dit op een schoolse manier gebeurt, maar we zijn hier wel met onderwijs bezig en onderwijs moet gebeuren in scholen.

U hebt het ook over nieuwkomers, maar mevrouw, denkt u werkelijk dat de 47 of 52 procent van de jongeren uit Vilvoorde allemaal nieuwkomers zijn? Voor nieuwkomers bestaat het Onthaalonderwijs Anderstalige Nieuwkomers (OKAN).

Dit gaat wel degelijk over jongeren die vaak hier zijn geboren en opgegroeid. Er zijn ook migratiejongeren bij. Weet u wat conservatief is? Conservatief zijn, dat is alles laten zoals het is. We zien waartoe dit tot op heden heeft geleid. Welnu, wij willen progressief zijn en vooruit gaan. Wij willen de problemen aanpakken en ze bij hun naam noemen. Wat u doet, is net het tegenovergestelde. (*Applaus bij de N-VA en bij sp.a*)

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Deze discussie hebben we in de commissie uitgebreid gevoerd. Er zijn duidelijk twee verschillende visies over de wijze waarop taal het best wordt aangeleerd. De vertrekpunten zijn dezelfde, namelijk hoe we die kinderen zo snel mogelijk het Nederlands kunnen aanleren. Uw weg om dat te bereiken is echter fundamenteel verschillend van die van mij, mijnheer Van Dijck. Ik denk dat er betere manieren zijn dan een vrij krampachtige omgang met de Nederlandse taal.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Meuleman, u kunt veel over me zeggen maar niet dat ik conservatief ben.

Uw methode is de afgelopen twintig jaar wel toegepast in Vlaanderen en ze heeft geleid tot grote problemen. Als ik het onderwijsgebeuren van de afgelopen twintig à dertig jaar bekijk, dan is de grote schande van onze samenleving dat heel wat kinderen van die tweede, derde en vierde generatie niet in staat zijn om behoorlijk Nederlands te spreken. Gelukkig zijn er steeds meer die daar wel toe in staat zijn. Maar er is nog altijd een te groot aandeel van kinderen dat daar niet in slaagt.

Het is een schande dat we allemaal zeggen dat er iets moet gebeuren, terwijl er in de praktijk niets gebeurt. Daarom hebben we hier een antwoord gegeven, en het gaat dan niet alleen over een onnozel testje om na te gaan of men de taal al dan niet spreekt. We spreken hier met opzet over een screening. Dat betekent dat we ruimer zullen kijken dan door in een simpele test A, B of C in te vullen. En nog belangrijker, we doen dat niet om die kinderen dan in een hoek te zetten of slechte punten te geven, maar om hen extra te ondersteunen. We willen hen extra kansen geven om de instructietaal die het Nederlands is, te leren. Die taal zal hen in staat stellen om abstract te denken en door te stromen naar het hoger onderwijs.

Een van de belangrijkste redenen waarom kinderen met een migratieachtergrond niet doorstromen naar het hoger onderwijs is dat zij het Nederlands onvoldoende beheersen. Daardoor zijn zij niet in staat om op een abstracte manier na te denken, terwijl zij even intelligent en misschien zelfs intelligenter zijn dan sommigen onder ons. Alleen kunnen we dat niet volledig tot ontplooiing laten komen. Ik ben het dan ook absoluut oneens met wat u zegt.

Ik zou u willen vragen om eens naar Quebec te gaan. Daar vindt me heel progressieve mensen die daar absoluut voorstander van zijn. Ik ben daar met de meisjes en jongens op die scholen gaan praten. Ze zitten in een andere klas, maar spelen samen met de anderen op de speelplaats. Ze zijn heel blij dat zij in het geval van Québec extra ondersteuning krijgen om goed Frans te leren. Dat gebeurt niet op een klassieke schoolse manier waarbij zij de hele dag op de bank zitten en luisteren. Die tijd is voorbij. Men kan die uren op een heel verstandige manier invullen. Ik ben ervan overtuigd dat er in het Vlaamse onderwijs leerkrachten zullen opstaan die zich zullen specialiseren in het aanleren van Nederlands aan nieuwkomers of aan wie in onze samenleving het Nederlands onvoldoende beheerst.

U benadert dit te eng. Ik zou dit helemaal niet conservatief noemen. We steken ons hoofd niet langer in het zand. We zien dat er een probleem is en we willen dat aanpakken. Eigenlijk zou u moeten juichen.

Mevrouw Fientje Moerman: Ik zal zeker niet zeggen dat u conservatief bent, minister. We hadden wat graag met u die ervaring in Canada gedeeld. Ik denk dat u daar heel interessante ontmoetingen hebt gehad.

Mevrouw Meuleman heeft net als iedereen in dit halfroond gesteld dat het uiterst belangrijk is dat iedereen de instructietaal, zijnde het Nederlands, beheerst.

Dat is immers de taal die de grootste kans geeft om het onderwijs voort te zetten, om naar het hoger onderwijs te gaan, de taal die alle kansen geeft op de arbeidsmarkt. Kijk maar naar de jongere werklozen hier in Brussel: een van de redenen waarom ze niet aan de bak komen, is dat ze inderdaad dat Nederlands ontberen. (*Opmerkingen van minister Pascal Smet*)

Of het Frans. Ik geef mevrouw Meuleman echter gelijk over het volgende. Nu erkennen we het probleem. Dit ontwerp van decreet bevat een proeve van oplossing, maar we laten geen ruimte meer voor andere oplossingen. In een aantal Gentse scholen is er een experiment geweest waarbij jonge kinderen gedurende een aantal maanden in hun taal werden gealfabetiseerd, om dan over te schakelen naar het Nederlands. Eigenlijk heeft men dat experiment nooit kansen gegeven. Minister, u weet ook dat, om een andere taal aan te leren, een minimale, goede kennis van de moedertaal een vereiste is. Dat is de 'scaffolding'. In dit ontwerp wordt daar mijns inziens eigenlijk iets te weinig belang aan gehecht, net als aan de vrijheid van de scholen om in bepaalde zaken resultaat te boeken, en dat niet allemaal op dezelfde strikte, militaire manier. We streven allemaal hetzelfde resultaat na, namelijk de kennis van het Nederlands.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro: Voorzitter, geachte leden, er is hier al een paar keer verwezen naar mijn stad. Minister, ik vind het heel belangrijk dat u zegt te hopen dat er in de toekomst

leerkrachten zullen opstaan die zich zullen specialiseren in het nog veel beter aanleren van het Nederlands aan anderstalige kinderen op onze schoolbanken, leerkrachten voor wie dat bijna een passie zal zijn. Daarmee legt u echter onmiddellijk de vinger op de wonde. Als men daarin slaagt, dan zal dat slechts zijn omdat leerkrachten dat daadwerkelijk gaan doen. Leerkrachten en inrichtende machten kunnen dat niet alleen. Ik meen dat alle spelers op het terrein – de lerarenopleiding, de nascholingscentra, de wetenschappelijke wereld, de pedagogische begeleidingsdiensten – daartoe een tandje zullen moeten bijsteken. De cijfers kloppen immers: 52 procent van de kleuters in ons kleuteronderwijs heeft niet het Nederlands als thuistaal. In onze buurgemeenten gaat het soms nog over een hoger percentage. Ik ken weinig leerkrachten in onze stad die daar hopeloos van worden, maar ze zoeken wel constant. Ik merk een grote ongelijkheid in het Nederlandstalig onderwijs als het gaat over de mate van begeleiding. Misschien moeten de lessen van tien, twaalf, dertien jaar Voorrangbeleid Brussel beter worden geëxporteerd. Die percentages die tien à vijftien jaar geleden in Brussel de realiteit waren, zijn immers niet tot Brussel beperkt gebleven. Op heel veel plaatsen worden leerkrachten en scholen met dergelijke cijfers geconfronteerd. Er lijkt me, wars van de grenzen tussen partijen en netten, wel een grote vraag te bestaan om leerkrachten nog veel beter te ondersteunen, en dat al vanaf de basisopleiding.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Ik wil daar iets aan toevoegen. Ik hoor hier graag zeggen dat het Nederlands een instructietaal is. Vooral het Nederlands zou eigenlijk de moedertaal van iedereen moeten worden, een tweede moedertaal dan. Waarom ook niet? Men kan een eerste moedertaal hebben, maar net zo goed een tweede. Dat betekent dat men in die taal denkt, droomt, dat men niet alleen technisch communiceert in die taal, maar er ook in kan voelen. Dat ervaren we met de derde – misschien al zelfs vierde – generatie kinderen van de oorspronkelijke gastarbeiders, die hier al bijna vijftig jaar zijn. Daarnet zei de voorzitter me niet te weten dat in 2014 zowel de Marokkaanse als de Turkse gemeenschap haar 50-jarig verblijf hier zal vieren. In 1964 zijn de eerste protocollen met die twee landen ondertekend. Na vijftig jaar zouden de kinderen of kleinkinderen van die gastarbeiders zich hier eigenlijk Vlaming moeten kunnen voelen. Wil men dat doen, dan moet men echter wel de taal volledig kunnen beheersen. Dat is onze grootste zorg en ook onze uitdaging voor de toekomst. Dan gaat het niet alleen over de scholen of de leerkrachten: heel de samenleving is daar deels verantwoordelijk voor. Heel de samenleving moet daartoe een bijdrage leveren.

Minister, ook in de periferie van de school zijn er heel wat organisaties bezig, zoals brede school. Er zijn veel te weinig jongeren actief binnen een jeugdbeweging. We moeten niet alleen focussen op school, maar we moeten ook alle verenigingen, jeugdwerkingen enzovoort die kunnen bijdragen, ondersteunen zodat deze kinderen het gevoel krijgen dat ze kinderen van dit land zijn.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Ik hoor de heer De Ro volstrekt terecht zeggen dat het om een wisselwerking gaat tussen verschillende actoren. Ook mevrouw Pehlivan zegt dat. Het is toch opmerkelijk dat geen van beiden de ouders vernoemde. Ook ouders moeten mee worden ingeschakeld en hebben een enorm grote verantwoordelijkheid. We moeten daar in de toekomst heel veel aandacht voor hebben.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik ben blij met een aantal betogen. Ik kan mij vinden in wat mevrouw Pehlivan zegt. Als je wilt dat een taal een tweede moedertaal wordt, dan is het heel belangrijk dat kinderen een positief gevoel overhouden aan het leren van die taal, dat ze zich goed voelen in die taal, dat ze er vertrouwen in hebben, dat ze het gevoel hebben dat hun inspanningen worden gewaardeerd. Op dit moment is dat in het onderwijs niet altijd het geval.

Minister, ik denk dat u erbij was toen het grootschalige onderzoek van Oprit 14 werd gepresenteerd. Het was een onderzoek naar mensen met een andere culturele achtergrond in het onderwijs. Het onderzoek spitste zich toe op het proces van leren. Er bleek duidelijk dat

de ouders en de kinderen maar één ding wilden: zo goed en zo snel mogelijk goed Nederlands leren. Ze wilden wel niet dat hun thuistaal en hun culturele achtergrond negatief werd bekeken en negatief werd benaderd. Er waren voorbeelden te over dat dit nog steeds het geval is in het onderwijs, van manieren waarop met taal en met thuistaal werd omgegaan. Doordat het niet op een positieve manier gebeurt, worden de leeransen ook niet optimaal benut.

We moeten nog steeds die andere bril opzetten als het gaat om het aanleren van taal. Dat betekent dat we een aantal andere zaken moeten doen: kinderen vroeg genoeg naar de kinderopvang krijgen, kinderen vroeg genoeg op de kleuterschool krijgen. Testen met screenings, een schools en repressief beleid, passen niet in dat plaatje. We moeten en mogen een engagement vragen en heel veel mensen zijn bereid om dat engagement aan te gaan, maar je moet rekening houden met de culturele en sociale achtergrond, met het rugzakje dat de kinderen meedragen. Je moet zorgen voor maatwerk. Je moet een inclusieve aanpak opstellen. Ik vrees dat met dit ontwerp van decreet een aantal deuren in die richting worden gesloten, eerder dan ze open te doen wat taal betreft. Dat is jammer. Met wat in het decreet staat over het aanleren van taal, ben ik dus niet echt gelukkig.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Helsen en de heer Van Dijck hebben iets gevraagd over het engagement. Ik heb gezegd in de commissie dat ik begreep dat die opmerking werd gemaakt, dat – en de heer Van Dijck heeft gelijk – er een verschillende finaliteit is, dat ik bereid ben om een alternatief te zoeken. Dat hebben we nog niet, maar het engagement om een alternatief te vinden, is er. Als we een ander sluitstuk of mechaniek vinden voor de aanwezigheid van 220 halve dagen in de kleuterschool, dan is het voor mij goed dat het wordt afgeschaft, maar we moeten het wel eerst vinden. Het is een oefening die we in september samen kunnen doen.

Mijnheer De Meyer, u hebt gevraagd naar de lijst van de inwerkingtreding van de artikelen. Ik zal het straks nagaan, maar ik denk dat die er wel zal zijn, zoals men dat ook heeft gedaan voor hbo5.

Voorzitter, er zijn een aantal opmerkingen gemaakt over de techniek van het onderwijsdecreet, maar ik wil het debat niet heropenen. De toekomst zal uitwijzen dat vele anderen dat ook nog zullen doen.

Ik vind wel dat we daarover hebben gedebatteerd. We zijn niet over één nacht ijs gegaan, zeker wat de taalpolitiek betreft. We hebben een debat gevoerd over de talennota, en die hebben we nu vertaald.

In OD XXIII wordt er nieuw beleid gemaakt, en ik ben blij dat velen, zowel uit de meerderheid als de oppositie, dat erkennen. Er wordt veel nieuw beleid gemaakt, en daarmee komen we veel nieuwe beloften na die we hebben gemaakt. We realiseren die beloften ook, en dat is heel belangrijk.

Er zijn ook enkele fundamentele doorbraken in het huisonderwijs en de controle erop. Naar aanleiding van het debat dat hierover is gevoerd, hebben we woord gehouden en een regeling uitgewerkt die door de serieuze mensen in het veld als heel waardevol wordt beschouwd. We hebben levensbeschouwelijke controle. Dat is een heel belangrijk artikel, dat ons de instrumenten zal geven om te kunnen optreden in de toekomst.

Wat de taal betreft, worden er heel grote stappen gezet. Je kunt zeggen dat de stappen groter hadden moeten zijn. Ik wil erkennen dat je dat debat zou kunnen voeren, maar het neemt niet weg dat er grote stappen worden gezet met dit Onderwijsdecreet. Als we CLIL tot 20 procent beperken, dan wil dat zeggen dat tot 40 procent van het onderwijs in de Vlaamse scholen in een andere taal kan verlopen. 20 procent van de zaakvakken zullen in een andere taal gebeuren, maar daarboven komt nog eens 20 procent vreemdetalenonderwijs. Dat betekent dat 40 procent van de tijd die de kinderen in het secundair onderwijs zullen doorbrengen, in een andere taal zal gebeuren. Dat is toch al niet mis. Van 0 naar 40 procent is een grote stap. Je kunt zeggen dat het 50 of 70 procent had moeten zijn, maar dat is nog iets anders. Ik wil

dat debat zelfs niet ten volle voeren. We moeten evalueren welke scholen instappen en hoe het loopt.

Er zijn er die hebben gezegd dat het toch maar een stapje vooruit is, en dat er voorwaarden zijn gesteld. Ja, gelukkig zijn er voorwaarden gesteld. Het gaat om kwaliteitsvoorwaarden en, mits wat gezond verstand, geven die de scholen alle ruimte die ze kunnen nemen.

Mijnheer Wim Van Dijck, inderdaad, ‘the times they are a-changin’’. Ik neem aan dat u geen fan bent van Bob Dylan, dat hij niet meteen uw lievelingszanger is, hoewel u misschien verrassend uit de hoek kunt komen. Maar goed, hij heeft een heel mooi liedje over ‘the times they are a-changin’’. Ik denk dat dat ook zo is, en ik zie niet in wat daar neerbuigend aan is. Als je voortdurend in je achteruitkijkspiegel kijkt, dan struikel je over je eigen voeten en ga je niet vooruit. Het is belangrijk dat je af en toe eens in de achteruitkijkspiegel kijkt, maar je moet ook in de vooruitkijkspiegel kijken. Je moet vooral kijken hoe al die andere landen in de wereld daarmee bezig zijn. Die zijn daarmee bezig, dus laat ons daar ook maar mee bezig zijn. *(Opmerkingen van de heer Lode Vereeck)*

We moeten beide doen, niet voortdurend in de achteruitkijkspiegel kijken, want dan zul je botsen. Ik dacht dat u dat had begrepen, mijnheer Vereeck. Misschien bent u nog wat in de war van wat uw fractielid allemaal heeft gezegd over Limburg. Dat moet toch pijn hebben gedaan. Maar dat is iets anders.

Ik ben heel blij dat we de doventolken hebben kunnen regelen. Dat is een heel grote stap voorwaarts die we hier zetten.

Over Limburg is alles gezegd. Misschien nog één zaak: de rationalisatie moet er inderdaad komen. Tijdens deze legislatuur hebben we dat niet opgenomen, in samenspraak met de universiteiten en hogescholen, omdat de hele integratiebeweging van de academiserende opleidingen een heel omvangrijke operatie is.

Sommigen gaan daar nogal gemakkelijk over. Het was helemaal niet vanzelfsprekend aan het begin van deze legislatuur om daar een goede regeling voor uit te werken. Die hebben we nu gevonden, en ze wordt uitgevoerd op het terrein. Tegelijk een rationalisatiedebat voeren, was te veel van het goede, maar het neemt niet weg dat we het debat over de rationalisatie in de volgende legislatuur zullen moeten opnemen.

Voor de erkenning van diploma's doen we een heel grote stap voorwaarts. We hebben daarover een groot debat gevoerd. Mevrouw Meuleman, de uitzonderingen die u opnoemt, zullen worden opgenomen in een besluit. Ik heb in de commissie duidelijk gezegd dat vluchtelingen in het ontwerp van decreet staan, maar mensen met een VDAB-traject, met een leefloon of het Omnio-statuut, zullen in de toekomst ook niet moeten betalen. Die beslissing heeft de Vlaamse Regering al genomen.

Dat besluit kan pas genomen worden nadat de decretale regeling er is. Maar dat zal opgenomen worden. We hebben gekozen voor een besluit en niet voor een regeling via een decreet omdat dat iets meer flexibiliteit biedt voor de toekomst.

Samen met de overgrote meerderheid van de Vlamingen vind ik dat als een Vlaming moet betalen voor een paspoort, of dat als een mens die hier al lang woont, moet betalen om een document te halen of een handtekening te wettigen, dat dan ook aan iemand die in het buitenland heeft gestudeerd, een bijdrage moet worden gevraagd. Die bijdrage zal voor de overgrote meerderheid van die mensen niet meer dan 90 euro bedragen, of eventueel 180 euro.

Denken dat we daardoor in de rest van Europa een probleem zullen worden, is een totaal verkeerde voorstelling. In de meerderheid van de rest van Europa vraagt men ook een bijdrage. En, mevrouw Meuleman, als je vraagt om heel snel dat document te krijgen, is dat omdat je dat heel snel nodig hebt en omdat je het zelf een beetje te laat hebt aangevraagd.

Dezelfde regeling geldt voor een internationaal paspoort. Daar moet je ook meer betalen als je je paspoort snel wilt hebben. Wat is dan het probleem als we het ook hier doen?

Ik ben het wel met u en mevrouw Moerman eens dat als we geld vragen, dat de procedure dan ook veel beter moet zijn. Dat is de reden waarom we het decreetaal totaal anders doen, met experts, en waarom de termijnen, die nu soms heel lang kunnen duren, in de toekomst nog korter moeten zijn. We hebben nu een richttermijn van drie maanden. Als je geld vraagt, moet de kwaliteit goed zijn. Daarmee ben ik het eens. Dat is de uitdaging voor de bevoegde diensten, zoals het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming (AKOV), om daar nu aan te werken. Daarmee ben ik het eens. Maar u weet ook dat de vergelijking van de pot gerukt is. Dat geldt ook voor andere domeinen.

Nogmaals, als een doorsnee Vlaming voor een document moet betalen, dan moet een doorsnee migrant of vreemdeling die bij ons wil komen werken, ook voor een document betalen. Dat is, wat mij betreft, een kwestie van gelijke behandeling en van eerlijkheid en rechtvaardigheid. Die procedures bestaan trouwens ook in andere administratieve procedures. Het paspoort is daarvan een heel mooi voorbeeld. Als je heel snel je internationaal paspoort wilt hebben, betaal je meer.

Voorzitter, dit is een zeer belangrijk onderwijsdecreet. Er zitten heel belangrijke bepalingen in. Ik ben heel blij dat we de vele engagementen die we in de loop van de legislatuur hebben genomen, nakomen.

Mevrouw Fientje Moerman: Minister, u hebt die vergelijking met de paspoorten en de identiteitskaarten ook in de commissie gemaakt. Ik wil daarover een paar zaken zeggen.

Eén. Houd dan ook die prijzen aan. Als dit ontwerp van decreet wordt goedgekeurd, kan de Vlaamse Regering tot 500 euro gaan. Dan geeft het parlement de Vlaamse Regering een blanco cheque om tot 500 euro te gaan om de erkenning te krijgen van een diploma. Geen enkel land in de tabel die in uw toelichting stond, vraagt zo'n prijs.

Twee. Dat is voor een spoedprocedure. In andere landen betekent spoedprocedure inderdaad een termijn van 24 tot 48 uur. Uw administratie is niet in staat om dat te leveren. Nu niet, dan niet, en 'nooit niet' ga ik niet zeggen, want 'nooit niet' bestaat niet.

U begint in een winkel waar geen of slechte koopwaar in ligt, prijzen te vragen van Maserati's en Rolls Royces. En u hebt ze niet.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Moerman, de procedure gaat wel veranderen.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik wilde net ook verwijzen naar die internationale vergelijkingen. In die tabel zag je heel duidelijk dat heel wat landen veel goedkoper zijn en toch een betere service leveren. De landen die duurder zijn, leveren een betere service. Nu gaan we eerst onze prijzen optrekken, daarna zien we wel of we kunnen voldoen aan de service die we moeten leveren. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Ik vind dat een verkeerde manier van werken. We mogen geen drempels inbouwen om diploma's te erkennen. We moeten het zo gemakkelijk, zo efficiënt en zo goedkoop mogelijk maken. Dat is de logica zelf voor mensen die van het buitenland naar hier komen, maar ook voor Vlamingen die in het buitenland hebben gestudeerd en die hun diploma moeten laten erkennen. We hebben er zelf alleen maar baat bij om diploma's zo snel en goed mogelijk te laten erkennen, om zo veel mogelijk mensen aan het werk te krijgen in Vlaanderen. Ik zie de logica van deze voorstellen niet in.

Minister Pascal Smet: Dat begrijp ik. Dat hoor ik aan de manier waarop u dat zegt. Wat doen we hier? We werken een nieuwe regeling uit. Ik ben het ermee eens dat de huidige regeling niet deugt. Die is niet goed, die werkt niet, die duurt veel te lang. Tegelijk met het uitwerken en operationaliseren van een nieuwe regeling, gaan we ook een bijdrage vragen. Nogmaals, die zal voor de grote meerderheid 90 euro bedragen. Denkt u nu dat er één

buitenlandse werknemer een probleem gaat hebben om 90 euro te betalen? Denkt u dat echt? Als een doorsnee Belg of Vlaming een bijdrage moet betalen voor elke administratieve handeling bij de gemeente of dergelijke, waarom zou iemand uit het buitenland dat dan niet moeten doen? Dat is niet eerlijk. Daar zit geen logica in.

We kunnen discussiëren over de som. We kunnen discussiëren over de kwaliteit van de procedure. De manier waarop we nu werken, met de universiteiten, gaan we vervangen door experts. Die kosten geld. Er gaat een nieuwe procedure komen. We zetten maximaal in op een automatische erkenning. We zullen een databank uitwerken zodat mensen niet altijd opnieuw zaken moeten aanvragen. Het is slechts een kleine bijdrage in de totale kostprijs dat we vragen. Door geld te vragen, willen we de mensen ertoe aanzetten om een volledig dossier in te dienen. Een volledig dossier kan snel worden behandeld.

Ik zeg niet dat we 500 euro moeten vragen. Dat is het maximum, dat wil niet zeggen dat we dat moeten doen. De procedure moet worden versneld. Het bedrag moet naar verhouding zijn. Daar ben ik het allemaal mee eens.

Laat ons nu een beetje meer vertrouwen hebben, mevrouw Moerman, in de diensten en de experts die ze gaan vinden. Dan kunnen we zien hoe hoog het bedrag moet zijn. We doen dit op decretale basis. Voor mensen met financiële problemen staan de uitzonderingen in de uitvoeringsbesluiten opgesomd. Die hebben we toegelicht in de commissie.

Mevrouw Fientje Moerman: Minister, u moet eerlijk en correct blijven. (*Opmerkingen van minister Pascal Smet*)

Dat een vreemdeling met zijn buitenlands diploma moet betalen omdat een Vlaming betaalt voor zijn identiteitskaart, is een kromme redenering. Ook Vlamingen die hun diploma in het buitenland hebben gehaald, zullen moeten betalen! Stop met die gemakkelijke tegenstelling.

Noch voor uw normale procedure, noch voor uw spoedprocedure is er een sanctie ingebouwd wegens het niet-respecteren van termijnen. Al wat u hier gezegd hebt, is wishful thinking, maar betalen, dat staat er wel in!

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (*Zie Parl.St. VI.Parl. 2012-13, nr. 2066/7*)

– *Artikel I.1 wordt zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel II.1. (*Zie Parl.St. VI.Parl. 2012-13, nr. 2066/8*)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *Artikel II.2 wordt zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel II.3. (*Zie Parl.St. VI.Parl. 2012-13, nr. 2066/8*)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen II.4 tot en met II.8 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er zijn amendementen tot schrapping van de artikelen II.9 tot en met II.12. (*Zie Parl.St. VI.Parl. 2012-13, nr. 2066/8*)

De stemmingen over de artikelen worden aangehouden.

– *De artikelen II.13 tot en met II.21 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel II.22. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2066/9)

Mevrouw Fientje Moerman: Voorzitter, ik heb mijn amendement al aangekondigd, maar ik wil het toch nog eens herhalen. Wat betreft het leergebied Frans, dienen wij een amendement in.

De voorzitter: De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen II.23 tot en met II.41 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er zijn amendementen tot invoeging van een artikel II.41/1 en een artikel II.41/2. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2066/9)

De stemmingen over de amendementen worden aangehouden.

– *De artikelen II.42 tot en met III.1 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel III.2. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2066/8)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen III.3 tot en met III.16 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er zijn amendementen tot schrapping van de artikelen III.17 tot en met III.23. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2066/8)

De stemmingen over de artikelen worden aangehouden.

– *De artikelen III.24 tot en met III.28 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel III.29. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2066/8)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen III.30 en III.31 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement tot schrapping van artikel III.32. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2066/8)

De stemming over het artikel wordt aangehouden.

– *Artikel III.33 wordt zonder opmerkingen aangenomen.*

Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Voorzitter, wij hebben amendementen op de artikelen III.34, III.65 en III.68, om de bepalingen inzake CLIL aan te passen.

De voorzitter: Mevrouw Moerman, de nummering is intussen aangepast. Het gaat om de artikelen III.34, III.69 en III.72.

Er zijn amendementen tot schrapping en tot vervanging van artikel III.34. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nrs. 2066/8 en 2066/9)

De stemmingen over het amendement tot vervanging en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen III.35 tot en met III.68 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er zijn amendementen tot schrapping en tot vervanging van artikel III.69. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nrs. 2066/8 en 2066/9)

De stemmingen over het amendement tot vervanging en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen III.70 en III.71 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er zijn amendementen tot schrapping en tot vervanging van artikel III.72. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nrs. 2066/8 en 2066/9)

De stemmingen over het amendement tot vervanging en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen III.73 tot en met V.46 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Vanmorgen heeft de heer Jos De Meyer voorgesteld om, bij wijze van technische correctie, artikel V.65 te verplaatsen naar artikel V.47 en de artikelen V.47 tot en met V.64 dienovereenkomstig te hernoemen. Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

– *De aldus hernoemde artikelen V.47 tot en met V.65 worden zonder verdere opmerkingen aangenomen.*

– *De artikelen V.66 tot en met XII.3 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

**VOORSTEL VAN DECREET van de heren Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Kris Van Dijck en Philippe De Coene houdende wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie
– 1703 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 8**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van de heren Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Kris Van Dijck en Philippe De Coene houdende wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Vandaele, verslaggever, heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Het voorstel van decreet Signaalintegriteit, ook wel, zij het oneerbiedig, het voorstel van decreet uitgesteld kijken genoemd, werd door de meerderheidspartijen ingediend op 4 juli 2012, dus voor het reces vorig jaar. Het werd voor advies voorgelegd aan de Raad van State en de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC).

Dit voorjaar hield de commissie hoorzittingen met alle betrokkenen: distributeurs, omroepen, academici en gebruikers. De commissie besprak het thema op een zestal vergaderingen. Op de laatste daarvan, op 25 juni, keurde de commissie het voorstel van decreet goed.

Het oorspronkelijke voorstel van decreet was bijzonder beknopt en legde twee principes vast. Ten eerste: de dienstenverleners geven de lineaire omroepprogramma's onverkort en in hun geheel door. Ten tweede: als een dienstenverlener een functionaliteit wil toevoegen, moet hij daar vooraf de toestemming voor krijgen.

Rekening houdend met het advies van de Raad van State en met de resultaten van de hoorzittingen dienden de meerderheidspartijen enkele amendementen in. Zo wordt uitdrukkelijker verwezen naar de Europese cultuurparagraaf om te verantwoorden dat lidstaten beschermende en stimulerende maatregelen nemen ten gunste van de eigen audiovisuele producties. Ook werden een bemiddelingsprocedure en een overgangperiode voor de bestaande functionaliteiten ingeschreven.

In de marge van de slotvergadering van de commissie had overleg plaats tussen de meerderheidspartijen en Open Vld, Groen en LDD. De amendementen werden nog enigszins

bijgeschaafd en verfijnd en het eindresultaat was dat meerderheid en oppositie, ook Vlaams Belang, het voorstel van decreet unaniem goedkeurden in de commissie.

Na dit verslag wil ik namens mijn fractie ook graag een kort betoog houden. Toen dit voorstel van decreet vorig jaar ter bespreking op tafel kwam, heb ik persoonlijk geen vreugdevuren aangestoken. Ook andere collega's voegen zich af of de decreetgever zich hier niet te verwaagde, zich niet te zeer ging mengen in de bedrijfsvoering van particuliere spelers op de markt. Dat uitgerekend in de media- en communicatiesector alles razendsnel evolueert, en dat wat je vandaag in een decreet giet, morgen achterhaald kan zijn, versterkte ongetwijfeld de aarzeling.

Maar los daarvan is er het bijzonder grote belang dat wij hechten aan de eigen Vlaamse, Nederlandstalige producties, ook fictieprogramma's en -producties. Die eigen programma's zijn van een hoge kwaliteit en worden gewaardeerd door de kijker en door de adverteerder. Ze zijn ook belangrijk voor onze eigen creatieve industrie in Vlaanderen. De omroepen moeten dus ook in de toekomst voldoende middelen krijgen om die programma's te blijven maken. Het zijn overigens dure programma's, want het kost nu eenmaal 25 keer meer om een eigen programma te maken dan om er een te kopen in het buitenland.

Wij hadden een aantal bezorgdheden, die ook bij anderen leefden, waar we tijdens de behandeling van het voorstel van decreet aandacht voor vroegen: de kijker moet zijn kijkcomfort behouden. Het is niet de bedoeling dat functionaliteiten verdwijnen die hij nu gewoon is. Het is ook niet de bedoeling dat in geval van meerkost de factuur zomaar naar de consument wordt doorgeschoven. Ook mag de innovatie, het uitproberen van nieuwe toepassingen, niet worden geblokkeerd.

Collega's, dat wij via amendementen hebben kunnen inschrijven dat eventuele extra opbrengsten zullen worden geïnvesteerd in eigen producties, betekende voor ons een wezenlijke verbetering van het voorstel van decreet zoals het voorlag. Ook dat we een bemiddelingsprocedure hebben ingeschreven zodat één partij de dialoog niet tot in den treure kan afblokken, heeft het voorstel van decreet ongetwijfeld beter gemaakt.

We betreuren nog altijd dat de omroepen en de distributeurs er het voorbije jaar onder elkaar niet zijn uitgeraakt. Ze weten dat ze op elkaar zijn aangewezen. We hadden gehoopt dat ze uiteindelijk toch nog een regeling zouden vinden zonder interventie van dit parlement. Dat is uiteindelijk niet gelukt. Vandaar dan toch dit voorstel van decreet. Het voorstel van decreet dat vandaag ter stemming voorligt, vinden wij uiteindelijk een evenwichtig voorstel van decreet. Dat we het bovendien kamerbreed kunnen stemmen, in eensgezindheid over de partijen heen, meerderheid en oppositie, is, zeker in dit dossier, een goede zaak.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Voorzitter, collega's, met dit voorstel van decreet wordt een oplossing geboden voor de zogenaamde twisten tussen omroepen en distributeurs over uitgesteld kijken. De mogelijkheden die distributeurs als Telenet en Belgacom hun klanten bieden om tv-uitzendingen uitgesteld te bekijken, zijn sommige Vlaamse omroepen al langer een doorn in het oog. Zij zien onder meer hun inkomsten dalen doordat adverteerders steeds minder geld veil hebben voor reclamezendtijd, omdat de consument die toch vaak doorspoelt.

Collega's, dit voorstel van decreet bepaalt heel duidelijk dat de omroepen eigenaar zijn van hun televisiesignaal. Het zogenoemde auteursrechtelijke principe wordt hiermee duidelijk verankerd. Als distributeurs toepassingen willen aanbieden die bijvoorbeeld uitgesteld kijken mogelijk maken, moeten ze daarvoor de toestemming hebben van die omroepen. Hoe die toestemming wordt gegeven, wordt in het decreet niet bepaald. Het is niet aan de politiek om te zeggen hoe onderhandelingen tussen privéondernemingen en bedrijven moeten verlopen. Wel stelt het voorstel van decreet een bemiddelingsprocedure in, die moet worden gevolgd indien de partijen er niet in slagen om binnen een redelijke termijn tot een vergelijk te komen.

Zenders en distributeurs hebben elkaar nodig. Ze hebben er niets bij te winnen elkaar het leven zuur te maken. Dat is ook gebleken tijdens de verschillende hoorzittingen met betrokkenen en experts. Het is in hun beider belang dat ze met elkaar aan tafel gaan zitten en afspraken maken.

Wat de precieze gevolgen van dit voorstel van decreet zullen zijn voor de consument, en van welke functionaliteiten die in de toekomst gebruik zal kunnen maken, zal afhangen van de resultaten van de afspraken tussen omroepen en distributeurs. In ieder geval zullen wij erover moeten waken dat de consument niet de dupe wordt van deze regeling, geen functionaliteiten verliest en zeker niet moet opdraaien voor eventuele meerkosten die de distributeurs moeten betalen.

We zullen er ook op toezien dat de zenders hun belofte houden. Een van de doelstellingen van dit voorstel van decreet was immers om de kijker in de toekomst ook een groot aanbod aan Vlaamse televisieproducties te kunnen aanbieden. De zenders zullen de extra middelen die ze via de onderhandelingen met de distributeurs zullen ontvangen, moeten investeren in Nederlandstalige, Vlaamse producties.

– De heer Jan Peumans, voorzitter, treedt als voorzitter op.

Collega's, het is goed dat er een kader gecreëerd is waarbinnen de distributeurs en de omroepen afspraken maken, en dat het voor iedereen duidelijk is dat omroepen en distributeurs elkaar nodig hebben. Daarom zetten wij ook sterk in op de bemiddelingsprocedure. We hopen dat de verschillende actoren dat ook beseffen en hun gezond verstand gebruiken.

Ik wil namens mijn fractie ook de collega's van de oppositie bedanken voor de inbreng, waardoor wij vandaag een kamerbreed draagvlak hebben voor dit voorstel van decreet, dat volgens ons tegemoet komt aan de verzuchtingen en verwachtingen van de verschillende partijen.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, collega's, meer dan een jaar na het indienen van het voorstel van decreet, stemmen we hier vandaag over het beruchte decreet Signaalintegriteit, in gewijzigde vorm. Het is een voorstel van decreet dat, op zijn zachtst gezegd, heel wat discussie en emotie heeft losgemaakt, zowel binnen als buiten de Mediacommissie.

De beslissing die we hier straks zullen nemen, is vrij ingrijpend. Het lijkt me dan ook logisch dat er voldoende tijd werd genomen om er grondig over na te denken. Niet alleen had de Raad van State brandhout gemaakt van het oorspronkelijke voorstel, ook de Strategische Adviesraad voor de Media was niet onverdeeld gelukkig met wat op tafel lag.

Want laat ons eerlijk zijn, collega's, dit decreetgevend initiatief is er in de eerste plaats gekomen omdat twee commerciële spelers niet langer in staat waren zelf een deftige overeenkomst met elkaar te sluiten met betrekking tot het verspreiden van een televisiesignaal. De opkomst van nieuwe mediavormen, een gewijzigde mediaconsumptie, maar ook de crisis in reclameland, hebben bijgedragen tot deze impasse. Dit probleem legde wel een fundamentele kwestie bloot: in hoeverre zijn omroepen eigenaar van het signaal dat ze verspreiden en in hoeverre mogen distributeurs software aanbieden aan de consument die dat signaal kan opdelen? In een sterk veranderende en convergerende mediasector is dat niet zo evident.

Open Vld heeft als oppositiepartij zeker een constructieve rol willen spelen en ook gespeeld om dit voorstel van decreet tot een goed einde te brengen. Samen met mijn fractie heb ik dan ook deze discussie op een zeer serene manier proberen te voeren, waarbij we zeer duidelijk open stonden voor verschillende argumenten, dit in tegenstelling tot sommige anderen die het nodig vonden om zich op de rug van private ondernemingen in de schijnwerpers te plaatsen met populistische uitspraken. Op bepaalde momenten leken we net in een Disneyfilm verzeild, waarbij er een grote schurk moest worden aangeduid die, kost wat kost, bestreden

moest worden. Men vergat daarbij wel te zeggen dat die zogenaamde schurk in Vlaanderen een paar duizend mensen tewerkstelt. Een triest dieptepunt was het debat in De zevende dag, drie dagen voor specialisten en professoren in een hoorzitting hun visie op de problematiek kwamen geven. Wat daar aan uitspraken werd gedaan, zak ik hier niet herhalen.

Zoals ik al eerder stelde, is het aanvankelijke voorstel onder meer door toedoen van Open Vld gewijzigd. Ik ben dan ook tevreden dat in de nieuwe tekst het voorstel werd ingeschreven om een derde partij als bemiddelaar aan te duiden, in geval van een onderhandelingsimpasse tussen omroepen en distributeurs. De Vlaamse Regering moet nu de nadere regels van de bemiddelingsprocedure vaststellen. Ik mag hopen, leden van de regering – ze zijn hier niet –, dat daarvoor geen nieuwe organen in het leven moeten worden geroepen. Volgens Open Vld moet de mediaregulator daar een belangrijke rol in spelen. De kritiek als zou de regulator over onvoldoende middelen of expertise beschikken is volgens ons compleet naast de kwestie. Het is aan u en de regering, die er niet is, om ervoor te zorgen dat de regulator wel over voldoende slagkracht beschikt om de opdrachten die haar worden toegewezen op een correcte en degelijke manier uit te voeren.

Maar, om eerlijk te zijn, voorzitter, druk ik in de eerste plaats de wens uit dat deze bemiddelingsprocedure zo weinig mogelijk moet worden ingeroepen. In het belang van de Vlaamse televisiekijkers, de klanten van zowel omroepen als distributeurs, is het belangrijk dat de verschillende spelers zelf tot een oplossing komen en conflicten niet meer laten escaleren zoals nu is gebeurd. We leven in een kleine regio met een kwalitatief zeer hoogstaande mediasector. De uitdagingen die op ons afkomen, zijn te groot om onszelf te verliezen in achterhoedegevechten die misschien, en waarschijnlijk zelfs, binnen een paar jaar al volledig voorbijgestreefd zijn. In deze kleine regio moeten de verschillende mediabedrijven respect hebben voor elkaars businessmodel, maar tegelijk ook de handen in elkaar slaan om het prachtige aanbod dat we vandaag kennen, duurzaam te verzekeren voor de komende jaren.

Onze fractie zal, zoals gesteld, dit voorstel van decreet goedkeuren. (*Applaus bij Open Vld en Groen*)

De voorzitter: De heer De Coene heeft het woord.

De heer Philippe De Coene: Voorzitter, collega's, het is inderdaad een jaar geleden, bijna dag op dag, dat we een voorstel van decreet hebben ingediend. Wat vandaag ter stemming ligt, is eigenlijk in essentie hetzelfde, maar in die zin geamendeerd dat een aantal fracties geruster kunnen zijn. Want er was ongerustheid. Ik voel me een beetje aangesproken door de vorige spreker. Hij heeft me niet bij naam genoemd, maar ik denk dat het wel zijn bedoeling was. Het debat is van meet af aan, ik zeg niet door schurken, maar door partijen vergiftigd omdat men heeft geprobeerd aan de consument, aan de Vlaming, wijs te maken dat dit voorstel van decreet tot doel had bepaalde functionaliteiten in de audiovisuele wereld ongedaan te maken. De meest in het oog springende is met name het doorspoelen van reclame. Voor alle duidelijkheid: dit is niet de bedoeling.

Men heeft dan geprobeerd om diezelfde consument wijs te maken dat hij wel nog zou kunnen doorspoelen, maar tegen een veel hogere kostprijs. Laat ons duidelijk zijn, zelfs al zijn wij niet of nog niet bevoegd om dat te regelen, ook dat is niet de bedoeling van de indieners van het voorstel van decreet.

Wat is wel de bedoeling? De bedoeling is om te garanderen dat het Vlaamse televisielandschap, dat toch van hoge kwaliteit is – en laat ons daar gelukkig mee zijn –, in de toekomst nog betaald kan worden.

Aan de vorige en volgende sprekers wil ik zeggen dat het niet verkeerd is om naar cijfers en feiten te kijken. Al wat ik in dat debat heb gezegd, is gebaseerd op cijfers en feiten, is evidencebased. Ik baseer mij namelijk op de jaarverslagen van ondernemingen. Ik stel dan vast dat de consument vandaag helemaal niet gratis kijkt. Bij één distributeur betalen we met

alle Vlamingen samen 400 miljoen euro recurrent per jaar aan abonnementsgeld plus kosten voor decoder. Al die Vlaamse kijkers kijken voor 84 procent naar Vlaamse zenders, maar diezelfde Vlaamse zenders ontvangen een onbeduidende fractie van die inkomsten. Dat is de scheeftrekking op de markt.

Met andere woorden, aan de ene kant wordt er inderdaad goed verdiend met een bepaald betaalmiddel, en daar is geen afgunst over. Aan de andere kant krijgen zij die het signaal leveren en die er nu – we hebben dat bij decreet vastgelegd – eigenaar van zijn, in verhouding bijzonder weinig. Je kunt de optelsom maken. Ik had gehoopt cijfers te krijgen, maar uiteindelijk weten we min of meer waar het over gaat. Die ene distributeur deelt bijvoorbeeld in totaal 15 miljoen euro uit op jaarbasis aan alle Vlaamse zenders samen. Ik heb het dan wel over de landelijke zenders. Als je dit bedrag verhoudt tot die 400 miljoen euro, dan weet je dat het inderdaad een fragmentair deel is.

Het is inderdaad nu de bedoeling, zoals mijnheer Yuksel zegt, om ervoor te zorgen dat enerzijds de distributeurs en anderzijds de contentleveranciers, met name de televisieomroepen, die onderhandelingen kunnen voeren, maar in een veel evenwichtiger positie, waarbij de ene de andere niet moet domineren, maar waarbij er tenminste respect is voor hen die nu televisie maken en dat hopelijk in de toekomst kunnen blijven doen.

Hopen we nu dat dit decreet niet zal worden toegepast? Natuurlijk, het is evident dat het zal worden toegepast. Het zal de basis zijn van alles, want het is de basis van een onderhandeling. Het wordt dus de facto van meet af aan toegepast.

De vraag is of het moet leiden tot conflicten. Zeker niet. Mijn fractie en ik zijn gelukkig met de amendementen die ook door collega's zijn aangeleverd. Mijnheer Vandaele noemde onder meer het feit dat eventuele meeropbrengsten moeten gaan naar Vlaamse producties. Dat is een zeer terecht argument. Het onderbouwt trouwens het decreet zelf, dat een beroep doet op culturele uitzonderingen in Europa om beperkingen op te leggen. Dat is een goede zaak. De bemiddelingsprocedure is een goede zaak omdat ze aantoonde dat het een decreet is dat streeft naar bemiddeling en niet naar een conflict, dat er vandaag wel is. En ook een aantal andere amendementen hebben de tekst verbeterd.

Over het advies van de Sectorraad Media maak ik me niet veel illusies. In die mediaraad zitten partijen met dermate tegengestelde belangen dat je in bepaalde kwetsieve zaken nooit een eenduidig advies kunt of mag verwachten. Het is bijna per definitie 'enerzijds, anderzijds'. In elk belangrijk advies dat we krijgen, in elke belangrijke kwestie, zoals de beheersovereenkomst van de VRT en zoals dit ontwerp van decreet: altijd hebben we adviezen gekregen 'enerzijds, anderzijds'. Dat is inherent aan de samenstelling van die Sectorraad. Wat dat betreft zou ik me dus niet te zenuwachtig maken.

Wat de Raad van State betreft, zie ik het iets milder. Er was één belangrijk principe. Een aantal mensen hadden in twijfel getrokken of de Vlaamse Gemeenschap bevoegd was. Welnu, de Raad van State heeft bepaald dat wij bevoegd waren. Hij heeft wel een aantal beperkingen opgelegd, waarmee we via amendering rekening hebben gehouden.

Collega's, het voorstel van decreet waarover we vandaag stemmen, heeft zijn belang. Ik zou blij zijn mocht het hier, zoals in de commissie, unaniem worden goedgekeurd.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, de signaalintegriteit valt in feite in twee onderdelen uit elkaar. Het eerste onderdeel bestaat uit het principe dat het signaal van zenders niet door de distributeurs, zoals Telenet of Belgacom, mag worden geschonden. Er mogen geen banners worden geplaatst en het signaal mag niet worden gemanipuleerd. Daarover bestaat in de samenleving een zeer brede consensus. Het betreft hier de omgang met informatie, met fictie, met de pers enzovoort. Het tweede onderdeel heeft betrekking op de toelating voor en de betaling van signalen die in eerste instantie door de consument kunnen worden

gemanipuleerd. Het gaat dan onder meer om het doorspoelen, het opnemen, het later bekijken en wat daar in de toekomst nog allemaal aan kan worden toegevoegd.

Ik maak het onderscheid tussen beide onderdelen omdat over het eerste punt volgens mij geen enkele discussie bestaat. De discussie ten gronde gaat over het tweede onderdeel. Op dat vlak moeten wij ook vaststellen dat er een onevenwicht is tussen de baten voor de distributeurs van televisiesignalen en de baten voor de contentleveranciers, de Vlaamse zenders.

Dit onevenwicht uit zich vooral op het vlak van de Vlaamse fictie. Die Vlaamse producties zijn het meest kenmerkend voor de hoge kwaliteit van ons Vlaams televisieaanbod. De zenders zijn van mening dat hun inkomsten, in het bijzonder de reclame-inkomsten die aan de Vlaamse fictie zijn verbonden, onder sterke druk staan. Het is voor hen niet houdbaar op deze manier een dergelijke hoeveelheid en kwaliteit te blijven produceren.

We kunnen hier niet blind voor zijn. Zeker wie een culturele reflex heeft, moet hier gevoelig voor zijn. De vraag is dan hoe we die elementen kunnen balanceren en weer een evenwicht kunnen zoeken. Moet de overheid dit doen? Wat een overheidsoptreden op dit terrein betreft, zijn we zeer lang terughoudend gebleven.

Indien de Vlaamse overheid optreedt, moet dit beleid een duidelijk doel hebben. We kunnen dit doel formuleren. Gezien de snelle evolutie en de complexiteit van het medialandschap is het echter onzeker of een overheidsinterventie tot het gewenste evenwicht zou leiden. Die terughoudendheid is er nog steeds. We kunnen echter niet beslissen geen inspanningen te leveren en niet tussenbeide te komen. Dat zou de situatie ook niet oplossen. Om die reden werken we mee aan een poging het evenwicht te herstellen. In samenspraak met de andere fracties zijn we erin geslaagd in verband met twee elementen afspraken te maken.

Het eerste element betreft een bemiddelingsprocedure. Dit punt is daarnet ook al aangehaald. Door middel van een amendement hebben we die procedure in het voorstel van decreet ingeschreven. Hierdoor vermijden we dat het onevenwicht met de botte bijl van de kant van de distributeurs naar de kant van de zenders wordt verplaatst. Een bemiddeling moet het evenwicht herstellen.

Het belangrijkste punt is dat we moeten inzien dat hier een groot risico aan is verbonden. Op dat vlak wil ik mijn ongerustheid uiten. De heer De Coene heeft dit punt al geschetst. Ik zal het even negatief verwoorden.

Indien we ervan uitgaan dat het conflict tussen de distributeurs en de zenders helemaal wordt opgelost en zij weer de beste maatjes worden, zou het wel eens kunnen dat de consument de hogere prijs zal betalen. Dat maakt me ongerust. Indien de zenders in verband met de signaalintegriteit en de toepassing van de functionaliteiten meer centen van de distributeurs willen ontvangen, zal dat geld ergens vandaan moeten komen. Eerlijk gezegd, geloof ik niet meer in Sinterklaas. De distributeurs zullen de zenders niet zomaar miljoenen euro's meer geven. Ze zullen ook een manier zoeken om de uitgaven te verhalen. Uiteindelijk zou dit wel eens tot een hogere consumentenprijs kunnen leiden.

Ik weet dat we allemaal in de toelichting hebben laten opnemen dat dit voorstel van decreet daar niet toe zou mogen leiden. We zijn echter niet bevoegd voor de prijzencontrole. Dit blijft dan ook een punt dat me ongerust maakt.

We moeten dit voorstel van decreet goed monitoren. We moeten heel goed opletten. Misschien krijgen we na de zesde staatshervorming meer instrumenten om een decreetgevend initiatief te nemen en om eventuele nieuwe onevenwichten weer recht te zetten.

In de loop van de gesprekken ben ik wat geruster geworden; Alle betrokken partijen, zenders en distributeurs, hebben deze eindtekst min of meer een onvoldoende gegeven. Ze zijn min of meer gelukkig, maar ze zijn zeker niet helemaal gelukkig. Dit betekent dat we het nagestreefd evenwicht ook hebben bereikt.

Ik wil de leden van de andere fracties bedanken voor hun constructieve medewerking, hun inzet en hun openheid tijdens de gesprekken. Wij zullen dit voorstel van decreet mee steunen. Ik hoop dat het unaniem zal worden goedgekeurd.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, collega's, iedereen begrijpt het voorstel van decreet. Fijn. Ik heb de oefening vorige week gemaakt met een aantal buitenlandse mediamensen, en zij begrepen het niet. Ze begrepen wel de signaalintegriteit, maar niet de allesomvattende interactieve digitale gedeeltes waarop gemikt wordt. Ze begrijpen ook niet dat het in Wallonië en Brussel niet van toepassing is, maar dat heeft natuurlijk met onze staatsstructuur te maken.

Waarom was dit voorstel van decreet niet nodig? Ik heb dit al van in het begin gezegd en ik ben nog steeds van oordeel dat de overheid zich mengt in een conflict tussen privébedrijven.

Waarom ben ik dan wel akkoord gegaan? Ook dat heb ik al gemeld, collega's. Ik heb dat gedaan omdat de bemiddeling zwaarder is gaan wegen in het finale voorstel van decreet en omdat – en daarover heb ik vooral gezwegen – het voorstel van decreet slordig is. De toepassing en de uitwerking van het decreet gaat gelukkig – dat zeg ik heel duidelijk – voorbij aan het feit dat eigenlijk enkel de distributeurs gevat worden, lees: Telenet en Belgacom.

Ik had dit natuurlijk ook kunnen amenderen, maar dat heb ik niet gedaan omdat ik vind dat een dergelijke sector, in de ruimste zin, zonder regelgeving moet kunnen werken: de audiovisuele sector, de 'content suppliers', de hard- en softwareproducenten. Daarom heb ik die in gewone adviezen straal genegeerd. Ze vallen hier immers buiten. En daarom vond ik het voorstel vrij slordig.

Laten we een kat een kat noemen. Het is begonnen als voorstel omdat een bepaald economisch model van een commerciële zender niet meer functioneerde en omdat aan de andere kant de distributeurs niet bereid waren om meer geld te betalen. Daar is het begonnen en daarom is het hier voorgesteld in de plenaire vergadering – heel stiekem en snel – en tegengehouden, omdat er dan besprekingen moesten volgen gedurende een jaar.

Over signaalintegriteit is iedereen het eens. De middelen waren zelfs aanwezig om die te beschermen. Ik heb nooit begrepen waarom dit erin moest staan. Waarschijnlijk was dat het glijmiddel. De distributeurs zullen – hoe u het ook draait of keert – voortaan toestemming moeten vragen om ingrepen op het signaal, zoals uitgesteld kijken, mogelijk te maken. Het is niet de politiek die heeft gezegd dat een consument meer moet gaan betalen om te kunnen opnemen. Die communicatie kwam vanuit de commerciële hoek en hebben ze nadien, twee dagen later, moeten corrigeren. De politiek heeft dat spel niet gespeeld.

Ik denk dat dit decreet achterhaald zal zijn, dat heb ik ook al gezegd in de commissie. Ik ben eens benieuwd welke partners aan tafel zullen zitten als er niets uit komt en of de bemiddeling zal helpen.

Desalniettemin, constructief als ik altijd ben, heb ik gezegd dat ik vanuit de oppositie de meerderheid steun. En met de glimlach zal ik aanschouwen dat dit voorstel van decreet effectief van toepassing wordt en er nieuwe 'multiscreen' toepassingen, maar niet van de distributeurs, aan komen. Waar zullen we dan in Vlaanderen staan? Ik vermoed dat we dan wel allemaal zullen beseffen dat we over iets gestemd hebben dat eigenlijk overbodig was.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, collega's, wat een calvarietocht heeft dit voorstel van decreet moeten doormaken: een voorstel van decreet dat in eerste instantie amper drie artikels bevatte, maar waardoor heel wat emoties zijn losgekomen en er heel wat druk werd gezet, onder meer op politici, om de nodige wijzigingen aan te brengen.

Wat me is opgevallen, is dat de indieners hun tijd hebben genomen om tot dit resultaat te komen. Dat is geen verwijt aan de indieners. Er zijn hoorzittingen geweest, en die kunnen altijd nuttig zijn voor nieuwe inzichten.

Wat ik vooral heb vastgesteld en wat me enigszins gechoqueerd heeft, is het feit dat de hoorzittingen er vooral toe geleid hebben dat het debat steeds meer vergiftigd werd en dat men dit voorstel van decreet heeft voorgesteld als een voorstel in het teken van een rondje 'consumenten pesten'. Dat was het natuurlijk helemaal niet. Een collega haalde al aan dat het voorstel van decreet plotseling enkel nog ging over de vragen 'mag je reclame doorspoelen of niet?' en 'als je reclame wilt doorspoelen, zal dat dan meer kosten of niet?'.

We weten allemaal dat dit voorstel van decreet veel meer is dan dat.

Het is een eenvoudige, economische wetmatigheid dat iemand die iets produceert, daar eigenaar van is wanneer hij dat doorstuurt naar de klanten via de distributeur. Hetzelfde gebeurt in de printsector. Stel dat er in het weekblad Humo een uitgebreid interview staat met voorzitter Jan Peumans. Dan is het niet aan de krantenwinkel of aan de bedeler van die Humo om daar een stuk uit te halen of daar bijvoorbeeld een repliek bij te voegen. Zo werkt dat niet. Die signaalintegriteit is een van de meest eenvoudige en vanzelfsprekende economische wetmatigheden.

Ik hoor hier twee collega's beweren dat het enkel de vraag is van twee commerciële spelers. Zij beweren dat hun businessmodel niet meer werkt en dat ze daarom aan de politiek vragen om in te grijpen. Dan moeten deze heren mij eens komen vertellen waarom toch in een heel concurrentiële sector ook de openbare omroep zich onmiddellijk heeft aangesloten bij dit voorstel van decreet en dat mee ondersteunt. Zij hebben geen voordeel bij het al dan niet doorspoelen van reclame. Daar is het bewijs geleverd dat het ook over meer gaat, onder meer ervoor te zorgen dat een distributeur geen reclamebanners door het beeld kan sturen. Dat is zeker belangrijk voor een openbare omroep. Stelt u zich voor dat Martine Tanghe met de sereniteit die we van haar gewoon zijn, verslag uitbrengt in het zevenuurjournaal over de aanslag in Boston, en plots passeert er een reclamebanner met reclame voor snelkookpannen. Dat zou toch ongepast zijn.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer Wienen, u vraagt erom. Ik bedien u op uw wenken. U stelt letterlijk de vraag om uitleg. Welnu, ik zal het u uitleggen, want u ziet waarschijnlijk iets over het hoofd. Waarom heeft de openbare omroep zich aangesloten bij de andere zenders? Dat ging niet over de eigendommen en auteursrechten van hun producties, want daar is geen discussie over. Daar was dit voorstel van decreet niet voor nodig. Het gaat erover dat de openbare omroep, en meestal bent u daar toch kritisch over, op zoek is naar fondsen en geld. Elke stap die wordt gezet door andere zenders om Telenet, want daar gaat het toch over, op de knieën te dwingen om meer kabelrechten te betalen, betekent meer inkomsten bij de openbare omroep. Zo eenvoudig is dat. Het verbaast me dat u dat allemaal over het hoofd ziet.

De heer Wim Wienen: Mijnheer Verstrepen, ik denk dat u het gebeuren enigszins onderschat. Ik ben ervan overtuigd dat de VRT veel meer redenen had dan enkel het pecuniaire. Het signaal van de openbare omroep is al ooit tijdens een zomer verstoord geweest door een plotseling flitsende reclame voor een product van een bepaalde distributeur. Ik kan aannemen dat een openbare omroep die neutraal moet zijn, en daar zijn wij toch allemaal voorstander van, niet wordt geassocieerd met dergelijke commerciële producten waar zij eigenlijk niets mee te maken hebben. Ik kan aannemen dat ook dat heeft gespeeld bij de openbare omroep om dit voorstel van decreet te steunen.

Tijdens de behandeling van dit voorstel van decreet heb ik gezien hoe bepaalde lobby's aan het werk zijn gegaan en hoe bepaalde politici echt hebben gekreund onder die druk. Dit voorstel van decreet was volgens sommigen niet nodig, het was te streng voor de ene of de andere partij. Er was altijd wel iets mee mis. En dan vraag ik me af waar het primaat van de politiek naartoe is. Waar is de moed van politici om te zeggen dat zij richtinggevend willen

zijn, dat zij een richting willen geven aan de samenleving die zij willen, ook op dit specifieke vlak? En ik vind het dan niet verkeerd dat politici op die manier denken. Het gebeurt wat mij betreft veel te weinig dat politici nog eens richtinggevend werken. Dit is geen voorstel van decreet tegen of voor een partij, maar van een meer evenwichtig landschap, dat aan de betrokken partijen nog altijd de vrijheid laat om een akkoord te bereiken in hun commerciële relaties. Zelfs als dat niet lukt, is er het moment van de bemiddeling. Ook dat staat in het voorstel van decreet. Het is niet voor of tegen een van de betrokken partijen.

Wat voor mij zeer belangrijk is aan dit voorstel van decreet, is dat het de omroepen alleszins de mogelijkheid biedt om door te gaan met het aanbieden aan de consument van Vlaamse programma's. Ik weet ook dat er in dat verband altijd wordt geschermd met het vrij verkeer van diensten en goederen, waarmee dat in strijd zou zijn. Dat was trouwens ook een opmerking van de Raad van State. De bescherming van eigen Vlaamse producties en een eigen Vlaams cultureel aanbod lijkt me echter legitiem, en niet alleen dat: die bescherming van taal en cultuur gaat ook voor op een regel zoals die van het vrij verkeer van diensten en goederen. Ook in de Europese regelgeving wordt dat zo gezien. Niet voor niets staat die culturele subsidiariteit in het Verdrag van Maastricht, waardoor lidstaten de mogelijkheid blijven hebben om taal en cultuur te beschermen. Men mag niet vergeten dat het Vlaamse medialandschap een van de rijkste is van de hele wereld, zeker in de audiovisuele sector. Het aanbod van eigen producties die worden geproduceerd en aan de kijker getoond, is hier veel groter dan in om het even welk land ter wereld. Ik denk dat dit inderdaad bescherming verdient.

We hebben daarmee ook niet het warm water uitgevonden. Ook in de Europese Unie, in het Europees Parlement, is men bezig dergelijke maatregelen te nemen. We weten echter dat de Europese molen nog trager draait dan de molen in dit huis. Daarom ook was het noodzakelijk dat dit voorstel van decreet er kwam.

Ik vind het nog altijd wat raar dat twee collega's die de meerderheid hebben gesteund en die zelfs mee hebben geamendeerd, nog altijd stellen dat dit voorstel van decreet eigenlijk niet nodig was, dat het een slecht voorstel is. Sommige sprekers gewaagden van trieste dieptepunten bij de voorbereiding van dit voorstel van decreet. Ik vind dat enigszins spijtig. Ik vraag me dan ook af waarom de beide heren hun fractie ervan hebben overtuigd om dit toch goed te keuren. Maar goed, het is wat het is. Ik kan alleszins zeggen dat het Vlaams Belang, zeker in het belang van de Vlaamse televisiekijker, dit voorstel van decreet zal steunen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (*Zie Parl.St. VI.Parl. 2011-12, nr. 1703/8*)

– *De artikelen 1 tot en met 6 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vanmorgen.

We komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.49 uur.*

■